VAPAUS

ILMESTYY KESKIVIIKKOISIN
PERUSTETTU 1917

CANADAN SUOMALAISTEN TYÖVÄENLEHTI

Second class mail registration No. 1076 — VAPAUS, 102 Elm Street West, Sudbury, Ontario P3E 4N3

No. 21 — Vol. LVII vuosikerta — Sudbury, Ont. — Keskiviikko, toukok. 23 p. — Wed., May 23, 1973

Nixon kiisti "salaamisyrityksensä"

Myönsi tietämättä ehkä auttaneensa salaamisyritystä; korosti voimakkaasti valtiosalaisuuksien suojaamista

Washington. — Presidentti Richard Nixon myönsi tiistai-iltana mahdollisuuden Watergate-skandaalin korkeantason salaamisyrityksistä, mutta kielsi samalla oman osuutensa siihen ja sanoi, että "minä tulen olemaan virassani ja suorittamaan työn minkä suorittamiseksi minut on valittu".

Valkoisesta talosta julkaistussa kahdessa lausunnossa mr Nixon sanoo erikoisesti, että hän ei tietänyt Watergaten salakuuntelusuunnitelmasta etukäteen, että hän olisi luvannut armahdusta tapahtumaan osallistuneille ja että hän olisi tietänyt ennen kuin vasta äskettäin, että hänen henkilökohtainen lakimiehensä Herbert Kalmbach oli varannut Watergaten skandaalista kiinni joutuneille varoja.

Alkuviikolla saatujen tietojen mukaan presidentti Nixonin henkilökohtainen lakimies, mr Kalmbach aloitti mr John Deanin ohjeiden mukaisesti rahankeräyksen Watergaten salakuuntelusta kesäkuun 17 pnä kiinni joutuneiden avustamiseksi. Mr. Kalmbach vapautettiin presidentti Nixonin lakimiehen toimesta kuluvan toukokuun 1 pnä. Sitä ennen mr Kalmbach oli myöntänyt keränneensä kesällä 1972 Watergaten salakuuntelusta syytetyksi joutuneiden hyväksi $230,000, mistä summasta maksettiin $175,000 sekä syytetyille että heidän lakimiehilleen.

Tästä salakuuntelusta tuomittu James McCord kertoi, että kaksi muuta syytettyä, G. Gordon Liddy ja E. Howard Hunt saivat tästä summasta $3,000 kuukaudessa siinä mielessä, että he eivät oikeuskuulustelussa paljasta toisia.

Tiistai-iltaisessa lausunnossaan presidentti Nixon kielsi myös väitöksen, että hän on yrittänyt saada keskustiedustelulaitoksen (CIA) sekaantumaan tähän skandaaliin, ja että hän olisi tietänyt sellaisesta yrityksestä mitään ennen kuin aivan äskettäin paljastui Pentagonin salaisten asiakirjojen julkaisemisesta syytetyn Daniel Ellsbergin psykiatrin toimistoon tehty murto.

Mutta mr Nixon sanoi "nyt näyttävän siltä, että skandaalin tutkimuksen rajoittamiseksi on ollut laajakantoisia yrityksiä . . ."

Mr. Nixon myönsi mahdolliseksi sen, että hän on ehkä auttanut yrityksiä tosiasiain salaamiseksi antamillaan määräyksillä, että demokraatti puolueen päämajaan (Watergateen) viime vuonna tehdyn murron tutkimista ei saa laajentaa alueille, mihin voi liittyä kansallisia turvallisuusseikkoja.

Hän sanoi Watergate skandaalia koskevien viimeaikaisten uutistietojen antavan suuresti harhaanjohtavia vaikutelmia.

Tuomittujen tai tutkittavana olevien henkilöiden toisen ja kolmannen portaan kuulopuheitten mukaan "havaitsen joutuneeni sekaantuneeksi toimintaan, mistä en ole koskaan kuullut ennen kuin olen saanut niistä lukea uutistiedoista", hän sanoi.

Valkoisen talon vt. neuvonantaja Leonard Garment sanoi tiistaina lehtikirjeenvaihtajille, että presidentin lausunnon yhtenä tarkoituksena on saada estetyksi julkaisemasta salaisia tietoja, jotka on John Deanin toimesta viety pois Valkoisesta talosta ja annettu oikeusviranomaisten hoidettavaksi.

Mr. Nixon sanoo Deanin asiakirjoissa olevan suunnitelman jota ei ole koskaan pantu täytäntöön. Hän sanoi näitä asiakirjoja "erittäin herkiksi".

Mr. Nixon korosti erikoisesti kieltoa väitöksestä, että hän olisi yrittänyt saada FBI:n vaikeuttamaan Watergaten skandaalin tutkimusta.

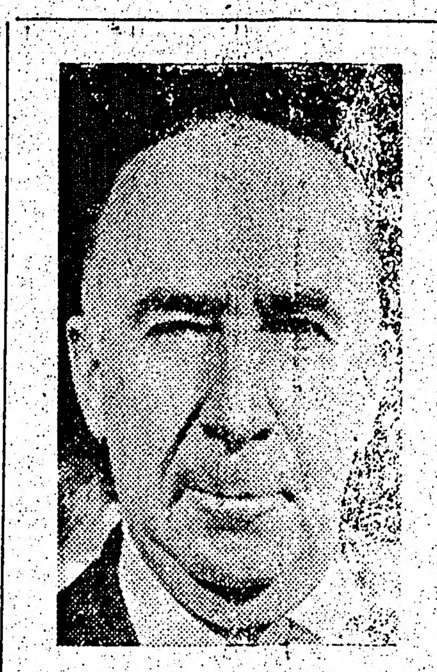

Kysymys $200,000 suuruisesta salaisesta vaalirahasummasta on osaltaan lisännyt Watergate-skandaalin tiimoilta entisen oikeusministerin, John Mitchellin vaikeuksia.

LIITTOVALTIOLLE TULEE LAAJEMPI "MONIKANSALLISUUDEN" OHJELMA

Monikulttuurisuuden kehittämiseksi kaksikulttuurisuuden pohjalla enemmän varoja; uusi kansallinen neuvosto

Ottawa. — Monikulttuurikysymyksistä vastuussa oleva valtiosihteeri Stanley Haidasz tiedoitti torstaina seitsemästä uudesta, laajennetusta ohjelmasta tarkoituksella kehittää tietoisuutta etnisiä ryhmiä koskevista asioista. Ohjelman toteuttamiseksi varataan valtion varoja yli $10 miljoonaa.

Samalla tiedoitettiin Monikansallisuusasiain Canadan konsultatiivisen neuvoston (Canadian Consultative Council of Multiculture) perustamisesta, koostuen se eri etnillisten (kansallisten) ryhmien puhemiehistä.

Mr. Haidasz puhui alahuoneen istunnossa hallituksen "monikulttuuriohjelman voimistuttamisesta kaksikielisyyden pohjalla" niin että siihen tarkoitukseen myönnetään $10,132,600 talousvuonna 1973—74, jota vastoin tähän tarkoitukseen vv. 1972—73 myönnettiin vain $4,154,000.

Monikulttuuri-ohjelman laajentaminen perustuu Kaksikielisyyttä ja -kulttuuria tutkineen kuninkaallisen komisisonin ehdotuksiin.

Uusiin ohjelmakohtiin sisältyy "Canadan identtisyys-ohjelma" tarkoituksella korostaa "kaikkien eri elämäntyylisten canadalaisten tietoisuutta kulttuuriperinteitä" yhdyskunnassamme. Tähän sisältyy vuotuiset kansallisuuksien festivaalit (folk festival) osana National Arts Centren elokuun ohjelmasta Ottawassa ja aluefestivaalit talvella.

Siihen sisältyy myös kilpailuja englannin ja ranskankielisille näytelmille jotka heijastavat jollakin tavoin monikulttuuria, kirjojen julkaiseminen canadalaisista ruoista, etnisten ryhmien Canadasta julkaisemien kirjoitusten kääntäminen jne.

Kuusi muuta ohjelmakohtaa ovat:

— Lahjoituksia "tietoisuuden lisäämiseksi Canadan monikulttuurisuudesta ja rohkaistakseen canadalaisia jakamaan keskenään kulttuuriperinteitään.

— Enemmän lahjoituksia monikulttuurisille laitoksille joita ruvettiin jakamaan tammikuussa 1972.

— Koordinoitua palvelusta akateemiselle toiminnalle etnisten kysymysten tutkimisessa ja etnisten ryhmien historian käsittelyssä.

— Ostetaan ilmoitustilaa etnisten ryhmien lehdissä tietojen julkaisemiseksi monelle vanhemmalle ihmiselle ja hiljan siirtolaisena tulleille, jotka eivät voi lukea ranskaa eikä englantia.

Etnisten järjestöjen kansallinen konferenssi pidetään syksyllä; se järjestetään joka toinen vuosi eri kaupungeissa kautta maan.

— Kolmannen kielen opiskeluapua hallituksen kustannuksella etnisten ryhmien toimesta.

Mr. Haidasz sanoi, että uuden monikulttuuri-neuvoston tehtävänä on toimia hallituksen hyväksi etnisten kysymysten konsultanttina.

Monikulttuuri-neuvoston kansallisena puheenjohtajana on 42-vuotias Julius Koteles, winnipegilainen lakimies, joka on myös Canadian Folk Arts Councilin direktori. Hän on Folk Art Councilin presidenttinä Manitobassa ja Royal Winnipeg Balletin varapresidenttinä.

Neuvoston varapuheenjohtajina ovat: Tri Agatha La Certe, 70, Quebecista ja tri Lino Magagna, 40, Port Creditista. Tri Certe, jonka toiminta liittyy siirtolaisohjelmiin, on Laval yliopiston entinen kieliasiain professori. Tri Magagna on italialaista alkuperää oleva siirtolainen.

Neuvoston alueelliset puheenjohtajat ovat: Linden MacIntyre, Sydneysta N.S. journalisti; Saul Hayes montrealilainen lakimies; Ted Glista, Missauga, Polish Alliance of Canadan predentti; professori M. R. Lupul Edmontonista, Ukrainian Canadian Professional and Businessmen's Federationin läntinen varapresidentti ja Horst Koehler Vancouverista etnisten ryhmien televisio-ohjelmien tuottaja.

Näitä tiedonantoja tervehdittiin oppositiopuolueiden toimesta vissiä määrin skeptillisesti. Ne arvostelivat mr Haidaszia siitä kun hänen tiedonantonsa kopioa ei oltu jaettu etukäteen jäsenille.

Paul Yewchuk (PC, Athabasca) sanoi, että neuvoston perustaminen on myönteinen askel, mutta hän ilmaisi pelkonsa, että tämän neuvoston tehtäväksi tulee vain mr Haidaszin ohjelmien toteuttaminen.

KULLAN HINTA NOUSI HUIMASTI LÄNNESSÄ

Yhdysvaltain dollarin arvo laski — uusi valuuttakriisi on uhkaamassa

Kullan hinta vapailla markkinoilla nousi viikonvaihteen aikana huimaavasti. Samanaikaisesti Yhdysvaltain dollarin arvo laski kaikissa lännen johtavissa finanssikeskuksissa, Lontoossa, Zürichissä, Frankfurtissa, Pariisissa ja Tokiossa.

Vaikka Washingtonista ilmoitettiin maanantaina, että dollaria ei tulla devalvoimaan uudelleen, niin viimeaikainen tapahtumasarja — viittaa voimakkaasti siihen, että dollarin arvo on vieläkin suuresti yliarvostettu.

Yhtenä syynä, miksi finanssi piirit haluavat vaihtaa dollarinsa kultaan, on vissien uutistietojen mukaan Watergate-skandaalin aiheuttama poliittinen ilmapiiri Yhdysvalloissa.

Sunnuntaina tiedoitettiin Washingtonista, että presidenttin neuvonantaja Henry Kissinger on luvannut erota toimestaan, jos otaksutaan, että hänen toimenpiteensä — oman virastonsa toimenhaltijain salakuuntelu — vaikeuttaa edelleen Valkoisen talon asemaa.

Presidentti Richard Nixonin sanotaan vastustavan mr Kissingerin eroa. Toisaalta on kuitenkin väläytelty sitäkin mahdollisuutta että presidentti Nixon voi itsekin joutua niin kestämättömään asemaan, että hänenkin täytynee erota Watergate-skandaalin jälkiselvittelyn johdosta.

Kullan hinta nousi Lontoossa peräti $7 unssilta saavuttaen maanantaina kaikkien aikojen ennätystason $112.50. Päivän kulussa kullan hinta laski 50 sentillä unssilta jättäen kultaunssin hinnaksi $112. Tämä ylittää yli 2.5 kertaisesti USA:n määräämän virallisen keskuspankkien kurssin, joka on $42.22 unssilta.

Kullan hinta nousi samassa suhteessa muissa finanssikeskuksissa, mitä se nousi Lontoossakin.

NL JA L-SAKSA ALLEKIRJOITTIVAT 10-VUOTISEN YHTEISTYÖSOPIMUKSEN

"Meidän planeettamme on nyt lähempänä kestävää rauhaa kuin milloinkaan aikaisemmin", Brezhnev

Bonn. — Neuvostoliiton kommunistisen puolueen pääsihteeri Leonid Brezhnev ja Saksan liittotasavallan (L-Saksan) sosiaalidemokraattinen kansleri Willy Brandt allekirjoittivat viime lauantaina 10-vuotisen sopimuksen talous- ja teollisuuskehityksen sekä teknologisen yhteistoiminnan edistämisen hyväksi.

Vastaten erään amerikkalaisen televisio-kirjeenvaihtajan kysymykseen mr Brezhnev sanoi, että hän vierailee "melko varmasti" Washingtonissa ensi kuussa.

Vastauksena toiseen kysymykseen, että voiko Watergate-skandaali siirtää hänen Washington vierailuaan tuonnemmaksi, mr Brezhnev sanoi: "Amerikka tulee olemaan siellä missä se on. Ajasta on jo annettu tieto — maanjäristystäkö?"

Puhuen vierailunsa päätyttyä kansallisen televisioverkoston välityksellä, mr Brezhnev sanoi maanantai-iltana länsisaksalaisille, että Neuvostoliitto pyrkii suhteiden parantamiseen kaikkien maiden kanssa niiden yhteiskuntarakenteista riippumatta.

Hän sanoi uskovansa, että tällainen yhteistoiminta tulee kehittymään Neuvostoliiton ja muiden maiden, eikä vain sosialististen maiden välillä.

Brezhnev sanoi Länsi-Saksan matkan tarkoituksena olleen jännityksen lieventäminen Euroopan mantereella. Siitä huolimatta hän varoitti 2,000 sanaa käsittäneen puheensa alkupuolella, että kylmällä sodalla on oma säilymismahdollisuutensa ja siksi on "tehtävä kaikki mahdollinen vaarallisen konfrontaation välttämiseksi."

Maailmassa on vielä useita vaarapesäkkeitä, selitti mr Brezhnev. "Esimerkiksi lähi-idän tilannetta ei ole vielä ratkaistu; hyökkääjä pitää siellä edelleen arabimaiden alueita. Tämän vuoksi siellä vallitsee edelleen vaaratilanne.

"Myös muualla on voimia jotka vastustavat jännityksen lieventämistä ja aseistuksen vähentämistä", selitti mr Brezhnev. "Mutta inhimillisyyden mahdollisuudet ovat lisääntymässä. Vietnamin so-

Jatkuu, sivulla 6.

TURSKASOTA KUUMENEE ISLANNIN RANNIKOLLA

Islanti kutsui suurlähettilään Lontoosta neuvottelutarkoituksessa" kotiin

Reykjavik. — Islannin hallitus kutsui Lontoossa olevan suurlähettiläänsä kotimaahan neuvottelemaan turskasodan saatua entistä kärkevämmän muodon Islannin rannikolla, minne Britannia lähetti viime viikolla sota-aluksia kalastusveneitään suojelemaan.

Islannin pääministeri Olafur Johannesson tiedoitti lauantaina, että hänen hallituksensa on kieltänyt Britannian lentokoneilta oikeuden laskea NATO:n lentotukiasemalle Keflavikin lähettyvillä

Viimeksimainittu teko oli Islannin hallituksen ensimmäinen käytännöllinen toimenpide sitä vastaan kun Britannia lähetti sota-aluksiaan Islannin rannikolle. Kiistana on se, kun Islanti pitää kalastuksen kannalta aluevesirajaa 50 mailin päässä rannasta, mitä mm. Britannia ja Länsi-Saksa eivät hyväksy.

Suurlähettilään kutsuminen pois Lontoosta kuvaa sitä kuinka vakavana Islannin hallitus tilannetta pitää.

Toisaalta Britannian hallitus lupasi vetää sotalaivansa pois Islannin rannikolta jos viimeksimainitun maan tykkiveneet eivät häiritse brittiläistroolarien kalastustoimia ko. alueella. Toisaalta Islannin pääministeri Johannesson sanoi, että tykkiveneet yrittävät työntää brittiläiset kalastusalukset pois kiistanalaiselta alueelta.

Mr. Johannesson sanoi hallituksensa keskustelleen myös siitä, että nostetaanko YK:n turvallisuusneuvostossa syytös Britannian tunkeutumisesta Islannin aluevesille. Päätöstä ei asiasta ole kuitenkaan vielä tehty.

Pääministeri Johannesson on jo leimannut Britannian sotalaivojen lähettämisen mainitulle alueelle avoimeksi hyökkäykseksi Islantia vastaan.

"Pidän erittäin vakavana Britannian toimenpiteitä", selitti mr Johannesson siksi "kun NATO:n jäsenmaana Britannia hyökkää toista NATO-maata vastaan.

"Mutta vielä vakavampi on Britannian päätös voimakeinoin turvautumiseksi aikana jolloin kalastuskiistasta on neuvottelut käynnissä."

Länsi-Saksan kansleri Willy Brandt on sanonut, että Britannialla on kansainvälisten lakien pohjalla oikeus lähettää sotalaivojaan Islannin rannikolle. Mutta hän lisäsi, että Länsi-Saksa ei seuraa tässä Britannian esimerkkiä eikä siis lähetä sotalaivojaan kiistanalaiselle alueelle.

Sanoo Canadan seuraavan läheisesti USA:n jälkiä

Kehoittaa Ottawaa toimimaan rehdisti itsenäisen maan hallituksen tavoin

Toronto. — Miesvoima- ja siirtolaisministeriöltä saadut vastaukset pyyntöön, että Etelä-Vietnamin Väliaikaisen vallankumoushallituksen kolmelle edustajalle annettaisiin lupa (viisumi) tulla Canadaan, osoittaa selvästi, jotta Canada toimii Yhdysvaltain määräysten mukaisesti Vietnamissa, sanoo Canadan rauhankongressi viikon lopulla täällä julkaisemassaan lausunnossa.

Miesvoima- ja siirtolaisministerin hallinnollinen avustaja, mr Latimer sanoo Canadan tunnustavan Etelä-Vietnamin Väliaikaisen vallankumoushallituksen ampumisen lopetamissopimuksen yhdeksi allekirjoittajaksi, vaan tunnustaa kuitenkin Vietnamin tasavallan — Saigonin hallinnon — Etelä-Vietnamin yksinomaiseksi lailliseksi hallitukseksi. Hän lausuu myös, että Canadan hallituksen edustajat kansainvälisessä valvontakomissionissa (ISSC) "ovat jatkuvasti yhteyksissä Väliaikaisen vallankumoushallituksen edustajain kanssa".

Mr. Latimer sanoo, että Väliaikainen vallankumoushallitus (PRG) "väittää olevansa hallitus samalla alueella" kuin Soigoninkin hallinto. PRG on suostunut neuvottelemaan Thieun kanssa "kaikkien kiistanalaisten kysymysten ratkaisusta kaikkien yhteenottojen välttämiseksi", kuten määritellään ampumisen lopettamissopimuksessa.

Miksi hallitus ottaa puolueellista kantaa? Yleisesti tiedetään, että Thieun hallinto on USA:n peite-elin. Vietnamin tasavalta perustettiin USA:n toimesta ja sen olemassaolo riippuu Yhdysvaltain aseellisesta tuesta.

Jos Canada tunnustaa vain Thieun hallinnon, niin se selostaa miksi Vietnamissa olevat canadalaisjoukot toimivat jälleen kuin USA:n asiamiehet.

Canadan rauhankongressi kehoittaa Canadan hallitusta toimimaan itsenäisen maan hallituksen tavoin, sekä rehdisti ja kunniallisesti täyttämään velvollisuutensa ICCS:n jäsenmaana ampumisen lopettamissopimuksen määritelmien mukaisesti, jonka yhtenä allekirjoittajana on ulkoministeri Mitchell Sharp.

Pariisin neuvotteluissa edistytty selitti Kissinger

Pariisi. — Yhdysvaltain presidentin neuvonantaja Henry Kissinger sanoi maanantaina, että torstaina alkaneissa uusituissa Vietnam-neuvotteluissa on tapahtunut edistystä.

Keskusteltuaan 4 tuntia ja 45 minuuttia Pohjois-Vietnamin adustajan Le Duc Thon kanssa, mr Kissinger sanoi, että "me olemme edistyneet".

Saigonissa olevan Kansainvälisen valvontakomissionin canadalaisosaston johtaja antoi ymmärtää, että mainittu komissioni on valmiina aloittamaan kaikkikäsittävät tutkimukset Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen esittämästä syytöksestä, että Yhdysvaltain ilmavoimat ovat pommitneet Etelä-Vietnamin alueita.

Öljy arabien taisteluaseena

Nicosia. — Libyan hallituksen päämies, Muhammar Gaddafi sanoi viikon lopulla, että öljy on arabimaiden lopullisena aseena Israelin tappioon saattamiseksi.

Samassa yhteydessä selitettiin, että arabimaat tuottavat yli yhden kolmanneksen maailman 50 miljoonan tynnyria käsittävästä öljyn päivätuotannosta.

VIIME TIEDOT

Lontoo. — Täällä tiistai-iltana levitettyjen epävirallisten tietojen mukaan Canada vetäytyy pois Vietnamin rauhansopimuksen kansainvälisen valvontakomissionin jäsenyydestä heinäkuun 5:een päivään mennessä — ellei poliittinen ja sotilaallinen tilanne sitä ennen Vietnamissa parane.

Ottawa. — Liittohallituksen terveys- ja huoltoministeri Marc Lalonde sanoi tiistaina alahuoneen istunnossa, että lapsilisien korotusta koskevaa lakia ei saada valmiiksi heinäkuun alkuun mennessä, kuten esim. NDP on vaatinut vähävaraisten aseman huojentamiseksi. Lalonden lausunto tarkoittaa, että ko. laki astuu voimaan vasta tammikuun 1 pnä. Se nostaa "keskimäärin" lapsilisät 20:een dollariin kuukaudessa, mutta miten tämä "keskimääräinen" summa jaetaan, se riippuu eri maakuntahallituksista.

Pariisi. — Kaksipäiväisen korkean portaan neuvottelun perusteella Ranskan presidentti Georges Pompidou ja Britannian pääministeri Edward Heath sopivat asiallisesti puhuen siitä, että Atlantin liiton jäsenmaiden huippukokousta ei voida pitää tänä syksynä, kuten on USA:ssa esitetty. Sen sijaan Pompidou ja Heath esittivät vaatimuksen, että Yhdysvaltain on suostuttava myönnytyksiin maailman kauppaneuvottelujen yhteydessä.

Bryssel. — Maailman ammattiyhdistysliitto, mikä edustaa 14 miljoonaa järjestynyttä työläistä, esitti viikon alussa täällä arvostelua Canadan liittohallitusta ja Quebecin hallitusta vastaan niistä epädemokraattisista "ehdoista" joiden perusteella kolme quebecilaista ammattiyhdistysjohtajaa, Marcel Pepin, Louis Laberge ja Yvon Charbonneau vapautettiin äskettäin vankilatuomionsa palvelusta.

OPISKELIJOILTA PROTESTEJA ROGERSILLE

Bogota. — Noin 100 opiskelijaa yritti epäonnistuneesti sulkea Yhdysvaltain ulkoministeri William Rogersin kulkutien kun hän saapui Bogotan lentokentälle viime torstaina.

Tuhannet muut opiskelijat aloittivat 48-tuntisen lakon protestoiden mr Rogersin kaksipäiväistä vierailua ja tuomiten siten Yhdysvaltain imperialismin.

Medellinissä, noin 175 mailia Bogotasta luoteseen, Rogersin vierailua vastaan protestimielen osoituksessa olleitten opiskelijain sanotaan polttaneen julkisella paikalla Yhdysvaltain lipun ja erään auton.

Venezuelassa, missä opiskelijain mielenosoitukset mr Rogersin vierailua vastaan alkoivat viikko sitten maanantaina, mielenosoitukset jatkuivat torstaina

Mr. Rogers sanoi colombiaisille julkaisemansa haastattelulausunnon yhteydessä, että "tällä mantereella on kehittymässä uudet suhteet ja yhteiset edut."

Mr. Rogers on 17 päivää kestävällä vierailumatkalla latinalaisen Amerikan maissa.

Sivuuttaakseen Kansallisen yliopiston rakennukset mr Rogersin autokaravaani ohjattiin Bogotan varakkaimman kaupunginosan halki. Mutta tälläkin tiellä oli poliiseja asetettu joka katukulmaan. Koko vierailun ajaksi on mr Rogersin turvallisuuden takaamiseksi varattu voimakas turvallisuuspalvelu.

Presidentti Misael Pastranan hallitusta pidetään yhdysvaltalaismielisenä.

Yhtenä kiistakysymyksenä Yhdysvaltain ja Colombian välillä on kahvi. Nixonin hallituksen kerrotaan olettavan, että kahvipulaa ylläpidetään keinotekoisesti hintojen korkealla pitämiseksi.

VAPAUS (LIBERTY) INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: V. KENTALA
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published once weekly: Wednesdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69. P3E 4N3
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail registration Number 1076
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00 USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75 Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Tervehdittävä osittaisvoitto

Quebecin kolme johtavaa ammattiyhdistysmiestä, Marcel Pepin, Louis Laberge ja Yvon Charbonneau, jotka ovat viime helmikuusta lähtien olleet palvelemassa vuoden vankilarangaistusta "oikeuden halveksumisesta", laskettiin viikko sitten tiistaina ehdolliseen vapauteen.

Heidän vankilatuomionsa perustana on huhtikuussa 1972 ollut Quebecin maakunnan toimenhaltijain, 210,000 työntekijän lakko, minkä yhtenä perusvaatimuksena oli $100 alinpalkkataksa viikossa! Uniojohtajia syytettiin ja heidät tuomittiin siitä, että he eivät noudattaneet kiireesti läpi jyrättyä lakia kehottamalla näitä työntekijöitä palaamaan työpaikoilleen.

Tämän suurlakon yhteydessä annettiin kaikkiaan — se on todella kuvaavaa — yli 60 estetuomiota työläisiä vastaan. Maakunnan lainlaatijakunnan istunnossa hyväksyttiin sen lisäksi pikamarssissa laki No. 19, jonka perusteella tämä lakko julistettiin laittomaksi. Toisin sanoen, näiltä toimenhaltijoilta riistettiin pois vuosien aikana saavutetut kansanvaltaisuuteen perustuvat lakko-oikeudet. Tässä tilanteessa ammattiyhdistysliikkeellä ei kerta kaikkiaan ollut muuta mahdollisuutta kuin joko antautua lampaiden lailla mielivaltaisuuden edessä tai taistella sitä vastaan. Ammattiyhdistysliikkeen johdolla oli ongelmana se, että noudatetaanko vuosikausia voimassa ollutta vanhaa lakia, joka järjestymis- ja lakko oikeudet takaavat, vai alistutaanko noudattamaan uutta hätäisesti tehtyä lakitekelettä, mikä riisti työntekijöilä pois nämä oikeudet.

Quebecin ammattiyhdistysliike seisoi silloin yhtenä miehenä edustamiensa työläisten ja samalla kansanvaltaisten menettelymuotojen puolesta. Sen perusteella kolmelle keskeisimmälle johtajalle mätkäistiin vuoden vankilatuomio samalla kun monelle muulle alemman portaan johtohenkilölle ja ammattiyhdistysliitoille langetettiin suorastaan hirvittävän suuria sakkotuomioita jne.

Tässä tilanteessa oli luonnollista, että vankilaan teljettyjen ammattiyhdistysjohtajain puolesta nousi voimakas protestiliike. Heidän vapauttamistaan vaadittiin toukokuun 1 pnä kaikissa vappukokouksissa; heidän vapauttamistaan on vaadittu CLC:n ja sen alaisten ammattiyhdistysliittojen ja lukuisten muiden työväenjärjestöjen toimesta. Heidän vapauttamistaan on vaadittu myös ammattiyhdistysliikkeen kansainvälisten järjestöjen toimesta.

Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö tämä voimakas ja yhä kasvamassa ollut protestiliike vaikuttanut siihen, että Pepin, Laberge ja Charbonneau vapautettiin ehdollisesti viikko sitten. Sellaisenaan se on tervehdittävä osittaisvoitto.

Mutta Robert Bourassan ja erikoisesti hänen taantumuksellisen oikeusministerinä Jerome Choquetten ja heidän liberaalihallihallituksensa pienisieluisuutta ja työväenvastaisuutta heijastaa edelleen ne "ehdot", joiden perusteella nämä arvossapidetyt työväenjohtajat nyt vapautettiin. He eivät saa mennä Quebecin rajojen ulkopuolelle ilman lupaa, vaikka samalla vihjataan, ettei tällaista lupaa heiltä kielletä; he eivät saa puhua julkisesti vankilatuomiostaan, vaikka samalla selitetään, että he ovat oikeutettuja pitämään mitä tahansa poliittisia puheita; heidän on palattava joka viikonloppu (lauantai-iltapäivästä kello 6:een sunnuntai-iltana) 30 tunnin ajaksi vankilaan. Nämä "ehdot ovat voimassa syyskuun 23:een päivään jolloin he ovat oikeutettuja saamaan normaalisesti ehdoitta tulevan vapautuksen "hyvän palvelun" perusteella.

Näiden "ehtojen" johdosta ei voida muuta kuin kysyä, että kuinka pienisieluisia ovatkaan "suurina johtajina" itseään pitävät poliitikot, herrat Bourassa ja Choquette? Ei voida liioin muuta kuin toivottaa hyvää menestystä Marcel Pepinille ja hänen kumppaneille siinä kun he vankilasta vapauduttuaan julistivat, että he tulevat toimimaan Bourassan "liberaalihallituksen häviöön saattamiseksi tulevissa maakuntavaaleissa".

Askel oikeaan suuntaan

On luonnollisesti ymmärrettävää, että Ontarion lääkärit — tässä on puhe ns. perhelääkäreistä eikä spesialisteista — tulevat protestoimaan voimakkaasti sen johdosta kun Ontarion lääkärienyhdistys — Ontario College of Physicians and Surgeons" on määritellyt perhelääkärien korkeimmaksi tulorajaksi, minkä OHIP maksaa, $51,321 vuodessa.

Tosiasiassa mainittu laitos on ilmoittanut Ontarion noin kuudelletuhannelle yleislääkärille, että he eivät voi tästä eteenpäin periä terveyspalveluistaan enempää kuin $77,760 vuodessa, mistä yksi kolmannes menee hallinnollisiin kustannuksiin (konttoriin ja konttorisihteerin) ylläpitämiseen, jättäen "puhtaaksi" vuosituloksi $51,321.

Tätä tulojen kattorajaa perustellaan — ei tulojen rajoittamistoimenpiteenä — sillä, että lääkärit eivät voi kunnollisesti palvella muuta kuin 300 potilasta viikossa, eli 60 potilasta 7-tuntisessa päivässä. Seitsemäntuntisen päivän perusteella tämä tarkoittaa, että lääkärin työtaakka olisi vieläkin hirmuinen, sillä hänen olisi tutkittava, tarkastettava—ja hoidettava keskimäärin 9 potilasta tunnissa, jättäen se keskimäärin noin 7 minuuttia kutakin potilasta kohti.

Vuositulon rajoittaminen mainittuun $51,840 summaan tarkoittaisi, että lääkärin puhtaat tulot, sen jälkeen kun hallinnolliset menot $25,920 on vähennetty pois, antaa lääkärille $1,620 viikkoansion ja $6,480 kuukausiansion. Laskelman perustana on, että perhelääkäri perii $6.00 potilaan vierailusta toimistossaan. OHIP maksaa lääkäreille 90 prosenttia edellämainitusta taakasta [illegible], ja useat lääkärit tyytyvät siihen, mutta toiset lähettävät [illegible]prosenttisen laskun potilaalle.

Tätä lääkärien tulojen rajoittamista ehdotetaan selvästikin [illegible] kun Ontarion lääkärien keskuudessa on miehiä ja ehkä [illegible] — jotka ovat veloittaneet OHIP:ia $100,000 vuodessa ja [illegible] enemmän. Selvää on, että tällainen lääkäri ei ole voinut [illegible] sanoa muuta kuin hyvää päivää ja hyvästi.

Jotakin on siis pakko tehdä tilanteen parantamiseksi, sillä OHIP:in menot nousevat ylivoimaisen suuriksi jos voidaan jatkaa sitä, että edesvastuuttomat lääkärit saavat pitää taivasta rajanaan velotusten lähettämisessä OHIP:ille.

Vika tässä yhteydessä on siinä, että kontrollin ja rajoituksen alaiseksi joutuvat myös vastuunalaiset lääkärit, kun sen sijaan olisi pitänyt löytää keino nimenomaan niitä lääkäreitä vastaan, jotka ovat väärinkäyttäneet OHIP:ia. Tästä harhasuunnasta huolimatta on kuitenkin todettava, että tämä tulojen rajoitus on askel oikeaan suuntaan vallitsevien kiskurimenetelmien vähentämiseksi kunnes parempia menetelmiä löydetään.

Kirjeitä

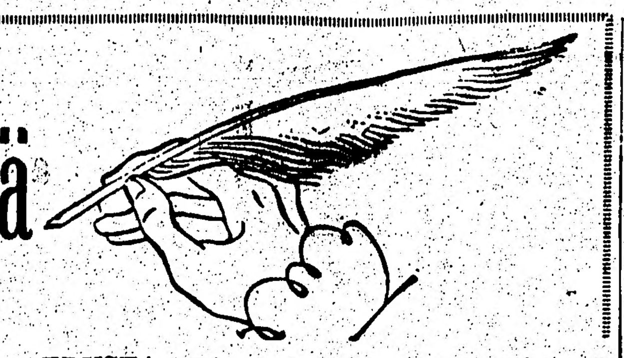

NÄKEMYKSIÄ CSJ:n EDUSTAJA- JA YHTIÖKOKOUKSESTA

Lähdin Vancouverista toukokuun 9 pnä kello 9.30 aamulla. Torontossa oltiin tasan 4 tunnin kuluttua ja niin päästiin turvaan: Ikinuorten kerhon "äiti" otti kädestä kiinni ja toivotti tervetulleeksi.

Sain asunnon Helen ja Eino Tarvaisen kodista. Vieläkin kiitos siitä. Olin Torontossa 2 vuorokautta ja sitten 11 pn aamuna läksimme Sudburya kohti Eino Tarvaisen ajamalla autolla.

Toronton ikinuorilla on Don haalilla torstai-iltana mielenkiintoinen tilaisuus. Ohjelma oli hyvää ja seurapelit kivoja eikä kenelläkään tuntunut olevan mitään kiirettä.

Lapset muistivat äitejä kukilla ja kauniilla runolla. Saimmepa edustajakokouksessakin laulaa syntymäpäivän johdosta Happy Birthday laulun.

Sudburyyn tultuani sain asunnon Lyyli ja Jussi Pärssiseltä. Kiitos vain hyvästä huolenpidosta

En halua erikoisemmin puhua kokousten menosta Sudburyssa kun kaikki kokousasiat selostettiin lehdissämme niin kovin pian. Osaston kokouksessa täällä Vancouverissa yritän kuitenkin parhaani mukaan täydentää jo julkaistuja raportteja. Keväisin terveisin. — M. Varila, Vancouver.

POTILAITA TAPAAMASSA

Tulimme juuri Montrealista. Kävimme sairaalassa katsomassa Heikki ja Tekla Kauppista. He olivat joutuneet lauantai-iltana kello 10 aikaan auto-onnettomuuteen, jossa mm. kuoli 2 henkilöä. Tekla ja Heikki loukkaantuivat molemmat aika vakavasti. Teklalla on kuulemma molemmissa jaloissa paljon ruhjevammoja ja Heikillä molemmissa jaloissa luumurtuma ja muitakin vammoja.

Heikki oli aiemmin aina haalitoiminnassa, mm. näyttämöllä Tekla oli aina myös mukana. Kummatkin ovat niitä esiraivaajia jotka ovat CSJ:n riveissä olleet työssä ja toiminnassa paremman elämän ja rauhan puolesta. Kovimmat ajat heidän kannettavanaan oli epäilemättä Rautakorko- Bennettiin päivinä. Nyt olisi vanhuudenpäivinä elämä ollut hieman helpompaa, mutta väliin tuli tämä valitettava tapaturma.

Toivomme luonnollisesti että aika arvet parantaa, ja että he selviytyvät hyvin vammoistaan.

Samalla matkalla saimme tilaisuuden tervehtiä myös Taija ja Ilmari Hirvosta. Iloksemme totesimme, että Taijan terveys on parantunut. Hänellä oli nimittäin jokin aika sitten sydänkohtaus minkä johdosta oli kävelykin vaikeata ilman kepin tukea. Mutta kuten sanottu, nyt alkaa jo kävelykin taas sujua.

Pikaista ja täydellistä toipumista toivotan kaikille kolmelle.

Meri T. S. Ottawa.

Brezhnev USA:han kesäkuun lopulla

Moskova — NKP:n pääsihteeri Leonid Brezhnev suorittaa virallisen vierailun USA:han 18—26. päivä kesäkuuta.

Tulevasta vieraluista annetussa virallisessa tiedoituksessa todetaan:

USA:n presidentin R. Nixonin kutsusta, jonka viimeksi mainittu on esittänyt vieraillessaan Moskovassa toukokuussa 1972 sekä sen jälkeen aikaansaadun sopimuksen mukaisesti NKP:n pääsihteeri L. I. Brezhnev suorittaa virallisen vierailun Yhdysvaltoihin kesäkuun 18—26. päivänä 1973.

Tulevaa vierailua keskeva tiedotus on julkaistu samanaikaisesti Moskovassa ja Washingtonissa.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Ernest Mäki, Hearst, Ontario täytti perjantaina, toukokuun 18 päivänä 67 vuotta.

Elina Sandholm, Whitefish, Ontario, täyttää perjantaina, toukokuun 25 pnä 74 vuotta.

Frank Kivi, Wahnapitae, Ont., täyttää perjantaina, toukokuun 25 päivänä 79 vuotta.

Lilian Anttila, Sudbury, Ontario, täyttää maanantaina, toukokuun 28 päivänä 85 vuotta.

Katri Laine, Whitefish, Ontario, täyttää tiistaina, toukokuun 29 päivänä 89 vuota.

Martti Rasinperä, Hearst, Ontario täyttää sunnuntaina, toukokuun 27 päivänä 67 vuota.

Hilda Huhtanen, Wanup, Ontario, täytti torstaina, toukokuun 17 päivänä 67 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavien onentoivotuksiin.

SANOVAT VALKOISEN TALON OLLEEN 4 VUOTTA VAKOILUKAMPANJASSA

Watergate-skandaalin tutkimisesta tunnetuksi tulleet Washington Post -sanomalehden kirjeenvaihtajat Bob Woodward ja Carl Bernstein sanovat viime viikolla julkaisemassa laajahkossa katsauksessa, että murto Daniel Ellsbergin psykiatrin toimistoon sekä Watergateen tehty murto ja salakuuntelulaitteiden asentaminen sinne, muodostavat osan laajakantoisesta laittomuus- ja puoli laittomuus-kampanjasta mitä Nixonin hallitus on toteuttanut vuodesta 1969 alkaen.

Omiin tietolähteisiinsä viitaten mainitut kirjeenvaihtajat sanovat, että poliittisia murtoja, salakuunteluja, vakoiluja ja sabotaaseja on enemmän mitä on tähän mennessä paljastettu.

Tässä mielessä, he selittävät, Watergate-skandaali ja Ellsbergin psykiatrin virastoon murtautuminen on vain osa suuremmasta kokonaisuudesta.

Luvattomia — clandestine — operaatioja on aika ajoittain kohdistettu radikaalisia johtohenkilöitä, opiskelijamielenosoittajia, sanomalehtikirjeenvaihtajia, demokraattipuolueen ehdokkaita ja epäilyn alaiseksi joutuneita Nixonin hallintovastustajia vastaan, selittävät kirjoittajat edelleen.

Joitakin näitä tekoja on suoritettu FBI:n, Secret Servicen sekä Valkoisen talon ja oikeusministeriön erikoisryhmien toimesta.

Suurin osa näistä toimenpiteistä on suoritettu presidentti Richard Nixonin sisärenkaan johdon alaisuudessa.

Vaikka suurin osa laittomista (clandestine) toimenpiteistä on peitetty salaisuuden vaipalla, niihin tiedetään kuitenkin sisältyvän m.m. seuraavaa:

— Maksettujen provokaattorien käyttö väkivaltaisuuksien rohkaisemiseksi sotavastaisissa mielenosoituksissa Nixonin ensimmäisen virkakauden aikana ja jälleen vuoden 1972 presidenttivaalikampanjan yhteydessä.

— Salaista (laitonta) poliittista toimintaa henkilöitä vastaan, joita otaksuttiin Nixonin hallituksen vastustajiksi.

Näitä toimenpiteitä suoritti FBI:n "itsemurharyhmät" — mikä nimi annettiin "arkoihin tehtäviin" osallistuneille agenteille, joista, jos he joutuvat kiinni teosta, FBI ja Valkoinen talo sanoutuvat irti.

— Salaisen palvelun hyväksikäyttö niin että saadaan tietoon demokraattipuolueen ainakin yhden presidenttiehdokkaan (1972) yksityiselämä.

— Valkoisen talon entisen kotimaisten asiain neuvonantajan Ehrlicmanin hallussa oli senaattori Thomas Eagletonin terveyttä koskevat tiedot useita viikkoja ennen kuin nämä tiedot annettiin vuototietona sanomalehdistölle.

— Palkattavana olevien "vigilante-ryhmien" hyväksikäyttö Valkoisen talon puolesta laittomien salakuuntelujen järjestämiseksi, radikaalisiin järjestöihin soluttautumiseksi provokatiomielessä ja poliittiseen sabotaasiin osallistumiseksi. Nämä "vigilante-ryhmät" koostuivat ammattimaisista salakuuntelijoista, ex-CIA:n ja ex-FBI:n agenteista.

Yksi tällainen "viglante-ryhmä" suoritti Valkoisen talon edustajain Howard Huntin ja Gordon Liddyn johdolla murron Watergateen ja asenti sinne laittomat salakuunteluvälineet.

Mainittujen kirjeenvaihtajien selostuksen mukaan Watergaten murron suorittanut "vigilante-ryhmä" siirrettiin Valkoisen talon alaisuudesta presidentin uudelleen valitsemiseksi toimineen komitean alaisuuteen Haldemanin ja entisen oikeusministeri John Mitchellin keskeisen sopimuksen perusteella.

Pohjois-Vietnamille kaksi sairaalaa Ruotsilta

Tukholma. — Ruotsi rahoittaa kahden sairaalan rakentamisen Pohjois-Vietnamiin. Sairaaloiden kustannusarvio, mihin sisältyy myös sairaalavarusteita ja lääkkeitä, on 105 miljoonaa kruunua. Toinen sairaaloista on lasten sairaala, joka rakennetaan Hanoihin ja jossa on 500 potilaspaikkaa.

Hanoihin rakennettavan lasten sairaalan kustannusarvio on 40 miljoonaa kruunua, mistä Ruotsi vastaa. Rakennusaineet ja työvoiman toimittaa Pohjois-Vietnam itse. Toinen sairaala on maakuntasairaala ja sen rakentaminen aloitetaan myöhemmin Lstensairaalaprojektia johtaa Hifab AB ja suunnittelusta vastaa AB Uniconsult.

Lisäksi Ruotsi lahjoittaa 18 milj. kruunua uuden sairaalan rakentamiseen amerikkalaisten ilmapommituksissa viime joulukuussa tuhoutuneen Hanoin Bach Main sairaalan tilalle. Ruotsin valtakunnallinen rahakeräys tähän tarkoitukseen on jo tuottanut 9,2 milj. kruunua. Summa kaksinkertaistuu valtion varoista, sillä hallitus on luvannut lahjoittaa yhtä paljon kuin vapaaehtoinen keräys tuottaa.

Jermu Laine:

SEV-yhteistyö lisää kauppaa merkitsevästi

Moskova — Ulkomaankauppaministeri Jermu Laine pitää mahdollisena, että Suomelle voisi avautua mahdollisuus olla mukana SEV:n suurissa monenkeskisissä yhteistyöprojekteissa.

"Suomelle saattaisi hyvinkin tulla tiedustelu, millä tavalla Suomi voisi olla mukana tämäntapaisen projektin toteuttamisessa. Tai päinvastoin. Me voimme ilmoittaa SEV:lle, että meillä on esimerkiksi teollisuushanke suunnitteilla ja voimme tiedustella, millä tavalla SEV voisi osallistua hankintaan, suunnitteluun ja raaka-aineiden toimittamiseen", totesi ministeri Laine SEV-sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen.

Moskovassa heti Finn-SEV:n allekirjoituksen jälkeen ministeri Laine sanoi suomalaisen osapuolen ymmärtävän asian siten, että sopimus tulee avaamaan monia mahdollisuuksia yhteistyön kehittämiseen multilateraalisella pohjalla. "SEV järjestö on itse koko ajan kehittymässä voimakkaasti ja sillä on meneillä monia yhteistyöprojekteja. Kun me nyt pääsemme näkemään, mitä on suunnitteilla SEV:n maiden piirissä, me voimme tulla mukaan omalla panoksellamme sekä myyvänä että ostavana maana."

Ministeri Laineen arvio oli, että tältä pohjalta katsoen yhteistyö tulee erittäin merkittävällä tavalla lisäämään kauppavaihtoa ja samalla kun tekninen kehitys menee eteenpäin, auttamaan Suomea pysymään mukana teknisessä ja teknologisessa kehityksessä.

Yhteistyökomission jäsenmäärästä ei ministeri Laine osannut vielä sanoa. Sopimustekstissä ilmoitetaan, että komissio muodostuu Suomen ja SEV:n jäsenmaiden edustajista. Komission kokouksia pidetään ainakin kerran vuodessa. Se valmistaa työsuunnitelmansa vähintään vuoden ajaksi.

Ministeri Laine korosti, ettei tällä sopimuksella ja EEC: kanssa käydyillä neuvotteluilla ole mitään yhteyttä toistensa kanssa.

Sopimuksen allekirjoitustilaisuudessa mukana olleet Suomen SEV-valtuuskunnan jäsenet matkustivat Moskovasta jo kotimaahan. Ministeri Jermu Laine jäi Moskovaan. Hänen tarkoituksensa on tavata Neuvostoliiton ulkomaankauppaviranomaisia lähinnä esittäytymistarkoituksessa.

Mitä muut sanovat

EI PALKKAJÄÄDYTYSTÄ SUURPOMOILLE

Harold S. Greenin, ITT:n johtokunnan puheenjohtajan, jonka tulojen otaksuttiin viime vuonna olleen korkeammat kuin muiden korporatiojohtajien Yhdysvalloissa, täytyy nyt tyytyä takapenkillä istujan asemaan Henry Ford II, jättiläissuuren Ford Motor Companyn puheenjohtajan jälkeen, jonka tulot vuonna 1972 olivat yhtiön antamien tietojen mukaan yhteenlaskien $874,567. Fordin palkkio on 27 prosenttia suurempi kuin $689,000 minkä hän sai edelliseltä vuodelta, sisältyen hänen (vuoden 1972) tuloihinsa $264,567 palkka ja $610,000 bonus-tuloja (kaiketi kalliinajan lisäksi — V.)

Fordin presidentti Lee A. Iacocca menestyi myös melko hyvin, sillä hänen tulonsa olivat $861,290, ollen se 27-prosenttisesti suurempi edellisen vuoden tuloa, sanotaan yhtiön julkaisemassa lausunnossa.

— AFL-CIO News, huhtik. 14. p. 1973.

HARJOITTELIVAT "LAKKOVAHDINTAA"

Kansas City Star-lehden tuotantoalan työläisten unio sai äskettäin tietää, että lehden hallintokuntaan kuuluvat työntekijät pitävät kerran kuukausittain harjoituksia mahdollisen lakon varalta. Niinpä sitten noin 100 jäsentä "tuli mukaan" viime kuun harjoituksiin — marssien harjoituspaikan ulkopuolella, kantaen tunnuksia, missä sanottiin: "Lakkovahdinnan harjoittelua".

— The Wall Street Journal.

PÄIVÄN PAKINA

J. EDGAR HOOVERIN PERINTÖ

Normaalisissa suhteissa sanotaan, että "kuolleista ei puhuta pahaa".

Meidän tarkoituksemme ei liioin ole omasta takaa sanoa Yhdysvaltain valtiollisen poliisin, FBI:n itsevaltiaasta diktaattori johtajasta, edesmenneestä J. Edgar Hooveristä muuta kuin sen, että hän oli valtiovallan toimesta niin rakastettu ja ylösotettu, että hänen paikkaansa ei voitu täyttää ennen kuin vasta kuoleman jälkeen. Toisaalta hän oli amerikkalaisten keskuudessa yleensä, eikä suinkaan vähiten työväen piireissä sekä pelätty että vihattu.

Vielä niin myöhään kuin vuosi sitten huhtikuussa, presidentti Richard Nixonin aisapari, varapresidentti Spiro Agnew ylisti Hooveria kansalliselle turvallisuudelle ja rikosasioille "antaumukselliseksi teräkseniujaksi yhteiskunnan palvelijaksi jolla on 20-20 näkö", ja että FBI:n johtajan arvostelussa "on epämieluinen haju".

Nykyaika on kuitenkin erikoinen siitä, että salat tulevat väkisinkin esiin. Totta on, että syyttömänä sähkötuolim viety Rosenberg-pariskunta ja muut rauhan- ja työväenliikkeen marttyyrit, tai oikeammin heidän omaisensa ja ystävänsä, saavat vieläkin odottaa totuuden paljastumista.

Mutta Watergate-skandaalista ja siihen kietoutuneesta Daniel Ellsberg-tapahtumasta alkaa jo olla tietoja niin paljon, että siitä on leikki kaukana.

Viimeksi — viikko sitten keskiviikkona, tiesi sanomalehtimies Jack Nelson kertoa mr Hooverista noin nimeensä mm. seuraavaa:

Salakuuntelukansiot, jotka FBI:n tutkijat löysivät Valkoisen talon kassakaapista, pidettiin siellä turvassa J. Edgar Hooverilta, joka viimeisinä vuosinaan "ei ollut täydellä järjellä", tiedoitti FBI:n apulaisjohtaja William Sullivan eilen (viikko sitten maanantaina —K).

Sullivan sanoi, että siksi kun FBI:n johtajan, Hooverin, joka kuoli viime vuonna, "ei voitu luottaa salaisten tietojen hoitamisessa, oikeusministeri John Mitchell sanoi hänelle (Sullivanille) että hänen tulee antaa ko. kansiot oikeusministerin apulaiselle Robert Mardianille."

Vt. FBI:n johtaja William Ruckelshaus kertoo Mardianin sanoneen, että hän muutti nämä asiakirjakansiot (Valkoiseen taloon) sen jälkeen kun Sullivan oli varoittanut, että Hoover "voi käyttää näitä asiatietoja jollakin tavoin Presidentti Richard Nixonia ja oikeusministeri Mitchellia vastaan.

Hoover . . . säilytti näitä asiatietoja "pitääkseen Mitchellin ja muut linjalla" selitti Sullivan. "Se mies oli mestarikiristäjä (blackmailer) ja hän suoritti sitä melkoisella oveluudella järjentilansa heikkenemisestä huolimatta.

"Hän teki sellaista ainiaasti. Niin pian kuin hän sai jostakin senaattorista jotakin tietoja, hän lähetti yhden juoksupoikansa ilmoittamaan tälle senaattorille 'että me suoritamme tutkimuksia, ja että me olemme sattumalta saaneet tietoja tyttärestänne. Mutta me halusimme tiedoittaa Teille tästä — käsitämme että haluatte sen tietää. Mutta älkää olko huolissanne, kukaan ei saa sitä tietoonsa'. Well mitä tämä sanoo senaattorille? Siitä hetkestä lähtien senaattori oli hänen (Hooverin) taskussa."

Sullivan . . . sanoi, että hallituksen virkailijoista ja eräistä sanomalehtimiehistä otetut salakuuntelu-asiakirjat eivät olleet FBI:n virallisten tietojen joukossa. "Hoover ei halunnut näitä tietoja pidettäväksi virallisten tietojen joukossa", sanoi mr Sullivan. "Hän käski minun pitää ne, ja pitää ne valmiina häntä varten milloin tahansa niitä tarvitaan . . ."

Tää korutonta on kertomaa!

Ei vain vanhuudenhöperyydestä kärsineen Hooverin edesottamisista, vaan myös ja ennenkaikkea siitä sairaasta yhteiskunnasta, joka tarvitsee sellaisia "palvelijoita" mikä edesmennyt FBIn keisaraimainen päämies oli.

— Känsäkoura.

VUOSIEN TAKAA

50 VUOTTA SITTEN:

RAAMATUN UUSINTAA SILLOINKIN

New York. — Pari päivää sitten perustetun Tyson Lectureship Foundation-nimisen laitoksen puolesta on ryhdytty toimenpiteisiin Raamatun uudelleen kirjoittamiseksi "20 vuosisadan valossa".

Laitoksen taholta selitettiin, että Raamattu nykyisessä asussaan on "onneton perintö keskiaikaiselta Euroopalta. Vanha järjestys on mennyt ja sen mukana paljon vanhaa jumaluusoppia . . .

(Mainitun laitoksen perustajiksi ilmoitettiin rahamies J. P. Morgan, eräät radikaaliset papit, oppineet ja muut "kirkonoppineet").

— Vapau, uutistieto, toukok. 12 p. 1923.

30 VUOTTA SITTEN:

LINKOMIES EI EDUSTA SUOMEA

Tukholmasta saapuneen tiedon mukaan Suomen pääministeri Edwin Linkomies on viime maanantaina pitämässään puheessa sanonut, että "Suomella ei ole mitään tietä takaisin".

Poliittiset huomioitsijat ovat tämän lausunnon johdosta ilmaisseet käsityksensä, että Helsingin hallitus on tehnyt lopullisen päätöksensä Yhdysvaltain ystävyyden ja natsi-Saksan vasalliuden välillä . . .

Linkomiehet . . . eivät edusta Suomen kansaa vaan hitleriläistä orjuutta.

— Vapaus, toimituskirjoitus, toukok. 22 p. 1943.

STRESSI JA AUTOMAATTIVAIHDE — VERTAUSTESTEJÄ AUTOISTA

Länsi-Berliini. — Laaja tutkimus tukee käsitystä automaattivaihteen suotavuudesta autoissa. Suuri länsi-saksalainen rengastoiminimi teetti tutkimuksen. Tuloksista nähdään, että automaattivaihteella ajava henkilö ajaa mukavammin ja terveellisemmin suurkaupungin liikenteessä. Lisäksi tutkimuksessa todettiin turhaksi kuvittelu, että usein vaihdetankoa käyttelemällä ajettaisiin muka urheilullisesti.

Koetta varten varustettiin kaksi samanlaista autoa, toinen käsitoinen automaattivaihteella ja kummatkin vaadittavilla mittareilla. Haluttiin testata useita autoilijoita yhtä tarkasti kuin astronautteja. Koekaniineina oli kymmenen naista ja miestä, 25—55-vuotiaita. Kaikilla oli vähintään 20.000 kilometrin ajokokemus takanaan. Lisäksi kaikki olivat suurkaupunkilaisia ja tunsivat hyvin reitin, jolla koe tapahtui. Tiedemiehet tahtoivat tällaiset edellytykset, jotta vältettäisiin hermostuksesta aiheutuvat ajovirhet.

Kummankin ajoneuvon ajajilta otettiin mittarein sydämen sykkeet, hengityksen volyymi ja hapenkulutus sekä vaihteen käytön tiheys, nopeus ajossa ja yleensä ajon kulku.

Käsivaihteista autoa ajettaessa testihenkilöiden sydän löi keskimäärin 9.15 prosenttia nopeammin kuin automaattiauton ohjauspyörän ääressä. Hengityksen volyymi nousi yli 40 prosenttia ja uloshengitetty happi väheni 0.5 pros. suhteessa sisäänhengitettyyn. Käsivaihdetta käyttävä autoilija oli selvästi suuremman rasituksen alainen, jopa ilmeni vaarallisiakin stressin oireita. Silti he eivät esimerkiksi päässeet nopeammin maaliin. Todistaakseen käsikäytön etevämmyyden monet uhmasivat nopeusrajoituksia, ohittivat arkailematta hankaliskaan paikoissa ja rasittivat moottoria, jarruja ja renkaita enemmän kuin automaattiauton ajajat.

Vaikka Saksan liittotasavallassa nykyisin jo vallitsee tavattoman vilkas, autoilijalta äärimmäistä keskittymistä vaativa liikenne, eivät kovin monet saksalaiset ole halukkaita siirtymään helpompaan automaattivaihteeseen.

Ihmisten ennakkoluulojen poistamiseksi on jopa kilpa-autoja varustettu automaattivaihtein, mutta itsepintaisesti silti pidetään kiinni entisestä. Koska eurooppalaiset autot yleensä eivät ole iskutilavuudeltaan kovin suuria, menetetään teknistä tehoa ja kiihtyvyyttä automaattivaihdetta käytettäessä. Se ei ole ennakkoluulo, vaan tosiasia. Mutta tarvittaneen uusi sukupolvi autoilijoita, ennen kuin automaattivaihde hyväksytään luonnollisena teknisenä parannuksena.

— Peter Kirchoff.

Don haalin kalenteri

Toronto. — Hiljaiseksi käy näin keväällä haalitoiminta, lämpimiä ilmoja odotellessa mieli tekee luonnon helmaan. Ikinuorten kerho kylläkin kokoontuu koko kesän ajan, aina torstaisin. Kerholaisilla onkin vilkas toimintakausi takanaan, ja edelleen kulttuuriharjoituksemme jatkuvat, laulut, tanhut, soittoyhtyeen harjoitukset ja myöskin hetikohtaisesti alkaa terveysvoimistelu, johon meille on tehnyt ohjelman Hilkka Hormavirta.

Joitakin juhlia on järjestelyn alla. Ensimmäinen kulttuuritilaisuus on Sudburyn Seurakerhon vierailu, New Horizons of Finnish Culture ohjelmalla. Seurakerholaiset saapuvat Don haalille sunnuntaina 27 päivänä, siinä 12 aikaan ja ohjelma alkaa kello 2. Tervetuloa Seurokerholaiset, tulemme varmasti nauttimaan monipuolisesta ohjelmastanne.

* * *

Tiistaina toukokuun 29 päivä, kello 6.30 aamulla lähtee kaksi bussia Don haalin edestä Ottawaa kohti, täynnä iloisia ikinuoria. Lähtö on näin varhain, kun tulemme takaisin samana päivänä. Matkallamme vierailemme myöskin Meri (Tohmo) Smrekin luona iltapäivällä. Saapas Meri kerrankin vieraita suuren joukon toivomme vain, että ilma olisi kaunis. Tätä kirjoitettaessa on vielä 3 paikkaa vapaana bussiin.

* * *

Maanantaina, kesäkuun 4 päivä kello 7.30 on Toronton osaston kokous, jossa kuulemme edustajien raportteja CSJ:n edustajakokouksesta ja Vapaus kustannusyhtiön vuosikokouksesta.

Torstaina, kesäkuun 21 päivä Ikinuorten kerho järjestää haalilla Juhannusjuhlan. ht.

KEVÄT TOI AUTOKUUMEEN
Voidakseni palvella jokaista, otan vastaan vain sopimuksen mukaan.
BILL KUNNAS
Puhelin toimistoon 654-2424
Kotiin 536-1437
MID-CLAIR
Dodge-Chrysler Ltd.
747 St. Clair Ave., West, Toronto

HILLPORT TAXI
SUOMEA PUHUVAT AJURIT
Puh. 3-5-5461
148 S. Algoma St.
Thunder Bay "P" Ont.

MYYTÄVÄNÄ
mansikan taimia, vadelmapensaita, parsaheinän-, raparperin- ja ruoholaukan taimia, viinimarja-, karviaismarja- ja kirsikkapensaita, hedelmä- ja varjopuita, sinisiä kuusia, pensaita, monivuotisia kukantaimia, aitapensaita.
HANSEN'S
PUHELIN 345-7415
RIVERSIDE DRIVE
(Central Avenuelta)
THUNDER BAY "P" ONT.
(23—30—6—13)

Työmies-Eteenpäin:

CIA ON MUKANA MYÖS VIETNAMIN KANSAINV. VALVONTAKOMISSIOSSA

Canadan edistykselliset piirit ovat vaatineet Canadan 290-jäsenisen Vietnamissa toimivan valvonta- ja turvallisuusjoukkueen johtajan Michel Gauvinin paluuta takaisin maahan. Gauvin kuului aikaisemmin toimineeseen kansainväliseen valvontakomissioon, joka perustettiin 1954 ja jonka canadalaiset jäsenet toimivat amerikkalaisen vakoilujärjestön CIA:n hyväksi.

Canadan rauhankongressin jäsenet ovat vaatineet, että Gauvinin paikalle asetettaisiin joku toinen, joka olisi vapaa tällaisesta menneisyydestä. Sen jälkeen kun Gauvin saapui Vietnamiin valvontajoukkojen kanssa tänä keväänä hän on tietoisesti antanut julkisuuteen Yhdysvaltoja puolustavia lausuntoja. Nämä lausnnot eivät ole olleet millään tavalla hyödyllisiä Canadalle, vaan ovat pikemminkin vahingoittaneet sen asemaa kansainvälisessä valvontakomissiossa.

Vietnamin ensimmäinen valvontakomissio perustettiin Geneven sopimuksen perusteella vuonna 1954. Sen jäseninä olivat Canada, Puola ja Intia. Nykyisessä komissiossa jäseninä ovat Canadan lisäksi Unkari, Indoneesia ja Puola.

Canadalainen kenraali Donald Ketcheson, joka kuului vanhaan kansainväliseen Vietnamin valvontakomissioon, myönsi vuonna 1969, että hän oli työskennellyt CIA:n hyväksi. Canadan ulkoministeriön ilmoitetaan olleen tietoinen tästä toiminnasta, mutta se oli sulkenut asialta silmänsä, koska Ketchesonin ilmoitettiin antaneen tietoja epävirallisesti.

Seikka, että canadalaiset toimivat CIA:n palveluksessa, ei ollut vieras myöskään Vietnamin isänmaallisille. Vuonna 1967 canadalainen toimittaja Gerald Clark kirjoitti paljastavan artikkelin, jossa hän totesi, että canadalaiset kansainvälisen valvontakomission edustajat työskentelivät CIA:n hyväksi, samanaikaisesti kun heidän oletettiin olevan kansainvälisiä siviilityöntekijöitä. Myös canadalainen uutistoimisto antoi julkisuuteen vuonna 1967 tiedon, että canadalaiset valvontakomission jäsenet olivat CIA:n palveluksessa. Tällä kaikella oli luonnollisesti yhteytensä myös Gauviniin, koska hän kuului tähän aikaisempaan valvontakomissioon.

Tällä saattaa myös olla yhteyttä huhtikuun 7. päivänä Etelä-Vietnamin pohjoisosassa tapahtuneeseen onnettomuuteen, jossa kak kansainvälisiä valvontaviranomaisia kuljettanutta helikopteria ammuttiin alas. Toinen niistä pystyi laskeutumaan turvallisesti, mutta toinen murskaantui, jolloin yksi indonesialainen, kaksi unkarilaista sekä kaksi Etelä-iVetnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen edustajaa ja kolme amerikkalaista jäsentä sai surmansa.

Tässä onnettomuudessa sai yhdeksän henkilöä surmansa ja vain siksi että kysymyksessä oli ilmeinen vakoilulento, jossa kansainvälisen valvontakomission edustajia käytettiin silmän lumeena. Helikoptereiden oli määrä seurata sitä ilmalinjaa, joka on kansainvälisesti turvallinen ja lentokoneiden liikkumista varten, mutta ne olivat tutkimusten mukaan noin 15 mailia poissa tästä kurssista. Helikoptereiden kuljettajat olivat Air American palveluksessa olevia, ja kuten muistetaan Air America on CIA:n oma lentolinja Kaakkois-Aasiassa.

Kuinka monta vietnamilaista jo onkaan saanut surmansa kansainvälisen valvontakomissionin toimesta, kun se kerran toimii yhteydessä CIA:hin?

KUULUMISIA JÄRVIENPÄÄSTÄ

Thunder Bay. — Eläkeläisten kaksipäiväinen konferenssi Lakehead yliopiston teattereissa (toukok. 15 ja 16 päivinä) on nyt ohi ja voidaan siitä tehdä päälimmäiset yhteenvedot. Ensimmäisenä aamuna oli O Canada laululla aloittamassa Kaiku-kuoromme, joka esiintyi ohjelmassa päivällistunnilla laulaen kaksi laulua.

Ensimmäisen päivän virallisen avauksen jälkeen suoritettiin asuntokysymyksestä keskustelua kolmessa osassa: ensimmäisessä hallinnollinen vatuunalaisuus, lainlaadinta, jne; toinen, johon yhdistyi vanhainkodit, ja kolmas omissa kodeissaan asuminen.

Ensimmäisessä tehtiin kysymyksen selvennyksiä ja lopuksi päätöslausuntoja hallituksen vastuunalaisuudesta yleisiin laitoksiin nähden. Toisessa käsiteltiin puutteellisuuksia ja toimintaa vanhainkodissa, sekä niiden korjaamisessa tarvittavia vastuunalaisuuksia; kolmannessa tuli kysymyksiä miten voidaan köyhien ja erikoisesti eläkeläisten omakotihankkeet tehdä mahdollisceksi, kun kaupungissa 90 prosenttia omaisuuksista on korporationin hallussa, joka merkitsee, että niiden kontrolli on murrettava tonttien varaamisessa suhteellisilla hinnoilla. Tälle ei löytynyt muuta selitystä kuin turvautuminen velkaan luottoyhdistyksien kautta. joka totesi että omakodin hankkija joutuu käsistään ja jaloistaan sidotuksi maan, rakennuksen ja muiden menojen aiheuttamien taakkojen alle.

Viimeisessä istunnossa seuraavana päivänä hyväksytyissä päätöslauselsunnoissa vaadittiin kaupungin valtuustolta toimenpiteitä tästä tilanteesta vapautumiseksi;

Eläkkeen korottamisessa elinkustannuksien nousun johdosta päätöslause vaati Ontarion hallituksen toimenpiteitä vastaavasti B. C:n hallituksen toimenpiteiden kanssa. Samalla vaadittiin verotaakan huojentamista. Eläkkeen saaminen 60 vuotisikään päästyä yhdistyi tähän erikoisena kohtana.

Toisen päivän alkukeskustelut korostivat terveyden ja yleisen hyvinvoinnin vastuunalaisuuksia lainlaadinnassa, lääkintäavussa, lääkärien palveluksessa, hintojen säännöstelyssä, ravintosuhteissa, vanhentumisen heikentymisen ehkäisyssä ja nautintorikkaan elämän varaamisessa.

Kun oli ensimmäisen päivän viralliset tehtävät suoritettu, niin syötiin tiistaina maukas illallinen ja kumpanakin päivänä voileipien ja kahvin tarjoilu päivällisen aikana sekä kahvit väliajalla.

Keskiviikkona iltapäivällä käsiteltiin yhteyksiä työväen uniotoiminnan kanssa. Myös puhuttiin lainopillisista kysymyksistä, mistä ja miten ne on saatavissa.

Sisälle jätettyjen päätöslausuntojen tarkistaminen tulee vielä tuomaan täydellisemmin monien asiain yhteenvedon. Siinä yhteydessä saadaan myös kuulla lopullisen kyselykaavakkeen vaatimuksien tulokset.

Viimeksi lausuttiin kiitoksia lukuisille konferenssin toimintojen avustajille, yliopistolle, jne. ja ennenkaikkea kokouksen työhön kaksi päivää osallistuneille. Samassa lausuttiin toivomus, että tällainen konferenssi tulee järjestää vuosittain pidettäväksi.

* * *

Pitkän ajan odoteltu raportti puistokomitean taholta esitettiin Mountain tien välisen alueen puistojen, sadesuojien ja käymäläin tulevaisuuden kehittämistä. Yhtäällä sisältyi esityksiin niiden sulkeminen missä ympäristössä ei ole lapsia, sekä vakituista tarvetta. Mutta toisekseen valmistetaan suojat Parks-lautakunnan työkalujen säilytyspaikkojen yhteyteen Mountain tien varrella, johon vähitellen rakennetana uudet huoneistot, joitten kustannusarvio nousee $550,000.00. Valtuuston enemmistö hyväksyi esitykset ja kaksi vastusti esityksiä.

* * *

Näytelmän "Syntipukki" uusintaesitykseen tämä muodostuu viimeiseksi soitoksi, sillä esitys tapahtuu sunnuntaina, toukokuun 27 päivänä, alkaen kello 1.30 ip. Terve näkemiin läheisiä ja kaukempaakin vieraita.

— ATH.

Kevyemmältä kannalta

TIETÄÄ MILLÄ PUOLEN LEIPÄÄ ON VOITA

Kun amerikkalaismielisen presidentin Lon Nolin noin 50 "arvovaltaista" astrologia ennusti jokin aika sitten kovan onnen kehitystä Kambodzhalle, niin heidät suljettiin äkkiä vankilaan.

Mutta on myös eräs sellainen astroligi (tähdistäennustaja) joka ei ole ilmeisesti missään vaarassa. Hänen asunnossaan — 'tietopaikassaan' — ei vain ole kolme Lon Nolin kuvaa, vaan hän ennustaa myös hyviä uutisia.

Tämä tähdistäennustaja on 72 vuoden ikäinen jossakin määrin heikentynyt, mutta hän on valmiina keskustelemaan Kambodzhan poliittisesta tilanteesta 100 rielin (45 sentin) maksusta.

"Sota tulee haihtumaan pois kesäkuussa tulevan auringonpimennyksen jälkeen," hän sanoo. "Buddhan kirjan mukaan pohjoisvietnamilaiset hyökkääjät tuhotaan vuoden 1974 loppuun mennessä."

"Lon Nol, "tähtiennustaja jatkaa," lopettaa virkakautensa 1977 ja kahdeksan vuoden kuluttua nykyhetkestä laskien ilmaantuu voimamies. Hän tulee olemaan buddhalaismunkki joka elää nyt viidakossa Hän ei ole kuten tavalliset miehet jotka väittelevät keskenää vallasta."

LIEKIN TOIMITTAJAVAIHDOS

Lyyli Pärssinen, joka on uskollisesti hoitanut kymmenkunta vuotta Liekin toimittajan vaativia tehtäviä, jää omasta pyynnöstään pois tehtävästään perheasioiden vuoksi, kuten hän on selittänyt. Hyvin uutterana henkilönä Lyyli Pärssinen on näiden vuosien aikana antanut kaikkensa Liekin hyväksi ja saanut siitä sekä lukijakunnan että liikkeen johdon kiitoksen ja tunnustuksen. Sydämellinen kiitos hyvin suoritetusta työstä!

Rauha Mäki, joka on aikaisemmin toiminut mm. Liekin oikolukijana ja postittajana, tulee tästä päivästä alkaen Liekin toimittajaksi. Rauha Mäki tunnetaan musiikkihenkilönä, laulajana, kuoronjohtajana sekä näyttelijänä, joka on vienyt useita hyvinkin vaativia rooleja. Hänen monipuolinen kulttuuritoimintansa tulee epäilemättä auttamaan uutta toimittajaa vaativassa toimessaan. Hyvää onnea ja menestystä tehtävässäsi, Rauha!

Gandhi Canada-vierailulle

Intian pääministeri Indira Gandhi vierailee tulevan kesäkuun aikana 7-päiväisen vierailun yhteydessä kuudessa canadalaiskaupungissa, tiedoitti ulkoministeriö viime viikolla.

Vierailumatkan yksityskohtia ei ole vielä järjestetty, mutta mrs Gandhi otaksutaan vierailevan Ottawassa kesäkuun 17—19 pnä ja sen jälkeen Torontossa ja Niagara Fallsilla 20 pnä, Montrealissa 21 pnä sekä Vancouverissa ja Victoriassa 22—24 pnä.

MAHDOTONTA

Vasenkätinen mies oli ylpeä siitä, että saattoi käyttää kaikissa toimissaan kumpaakin kättään. Toverilleen näytti hän kerskuen kuinka hän osasi kirjoittaa yhtä hyvin kummallakin kädellä. Lopulta hän lausui:

— Ei ole olemassa mitään mitä en voisi tehdä vasemmalla kädellä yhtä hyvin kuin oikealla.

— Koetappas pistää vasen kätesi oikeanpuoleiseen housuntaskuusi.

SAS speaks your language.

The lowest fares available to Scandinavia.

We know. When you fly home to Scandinavia, you want good service. But understandably, you also insist on a low fare. At SAS, we give you both. Outstanding service—at the *lowest fares available!*

Yes. Along with our low fares, SAS gives you the kind of considerate personal attention you'd expect from *your* airline. *Your* people. We'll make you feel right at home. After all, anything less just wouldn't be Scandinavian. And wait 'til you taste our food! So superb, it has been honored by La Chaine des Rotisseurs—the world's oldest gastronomic society!

Even our scheduling is special. SAS makes it possible for you to leave at your convenience. We do it simply by offering you more flights to Scandinavia than all other airlines combined. Plus the most connecting flights to cities within Scandinavia. As a matter of fact, within Europe, SAS Viking jets fly to more cities than any other airline from North America. All this at the lowest fares available! Get complete details now. Call your travel agent. Or SAS. We speak your language.

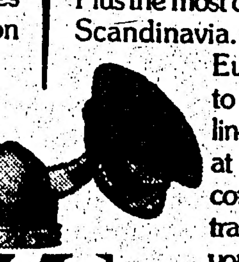

SAS SCANDINAVIAN AIRLINES

Take off with the Scandinavians.
Navigators of the world...since it was flat.

Ticket offices: 199 Bay St., Toronto, Ont. Tel. (416) 362-5221
930 Dorchester Blvd. W., Montreal, P.Q. Tel. (514) 861-8311
For reservations and information:
Winnipeg — Tel. (204) ZEnith 5-6500 — Edmonton — Tel. (403) ZEnith 5-6500

URHEILUKUULUMISIA

Canadan amatöörijääkiekkoyhdistys pyrkii edistämään jääkiekkoilua

Charlottetown. — Seuraten Neuvostoliiton esimerkkiä, Canadan amatöörijääkiekkoliitto (CAHA) nimitti maanantaina tri Cecil G. Evansin, Calgarysta erikoiseksi kehitys-koordinoitsijaksi.

Tri Evans, 38, Windsorin yliopiston opettaja, sanoi nimityksen jälkeen, että "me haluamme nähdä mitä tarvitaan täydellisen jääkiekkopelaajan kehittämiseksi ja mitä tarvitaan menestyksellisen jääkiekkojoukkueen kehittämiseksi."

"Minä olen äskettäin palannut Venäjältä", hän jatkoi ja "seurattuani heidän järjestelmäänsä minä totesin, että heidän järjestelmänsä ei eroa paljoakaan siitä mitä me suunnittelemme tehdä."

Mutta, tri Evans lisäsi, heidän (NL:n) fyyskulttuuri-instituuttinsa kouluttaa 238,000 valmentajaa eri urheilualoille. Seitsemän näistä 23 instituutista spesialisoituu jääkiekkoalalle.

"He kasvattavat koeputki-jääkiekkoilijoita 4-vuotiaasta alkaen", sanoi tri Evans.

CAHA:n presidentin toimesta nyt sivuun jäänyt Joe Kryczka, Calgarysta, arvosteli aikaisemmin hyvin terävästi World Hockey Associationia (WHA) mikä on asiallisesti puhuen NHL:n kilpailija ammattijääkeikkoilussa sekä Kansainvälistä amatöörijääkiekkoyhdistystä ja Hockey Canada-järjestöä.

"Olen huolestunut siitä kun ammattijääkiekkoryhmän päämiehinä esiintyvä henkilö (Gary Davidson) on sanonut, että WHA on lopettanut neuvottelut CAHA:n kanssa siksi kun viimeksimainitun dollarivaatimus (pelureista) on liian korkea . . .

"Me tulemme seisomaan paikallamme ja osoittamaan WHA:lle tai kenelle tahansa joka haluaa kuunnella meitä, että me olemme jääkiekkoilun hallitseva ryhmä tässä maassa . . .

"WHA tyytynee nyt sivussaistujan osaan varastaakseen meidän pelureitamme . . . yrittäen lyödä kiilaa meidän osastojemme väliin."

Mr. Kryczka viittasi ylläolevalla viime lauantaina levinneeseen huhuun, että WHA on tarjonnut Länsi-Canadan jääkiekkoliitolle $70,000 kehittyneiden pelurien saamiseksi sieltä.

Kääntyen kansainväliselle arenalle Krycka väitti, että CAHA:n edustajia kohdeltiin Kansainvälisen amatööri jääikekkoyhdistyksen Romanian kokouksessa "halveksuen ja loukaten kansainvälisen liiton presidentin J. F. Ahearnen toimesta. Ja hän lisäsi että "meillä on tässä yhteydessä pitkäaikainen muisti".

Kryczka totesi, että CAHA "on saanut huonoa yhteistoimintaa Hockey Canada-järjestöltä" ja "minusta tuntuu, että hetki on lyönyt jolloin meidän on tehtävä päätöksemme yhteistoiminnasta sen järjestön kanssa."

Kryczka sanoi CAHA:n hyötyneen Canada—Neuvostoliitto ottelusarjasta noin $80,000. CAHA:n yhteenlasketut varat ovat nyt $308,900 verrattuna $180,000 vuosi sitten.

"Minua huolestuttaa, että tämä järjestö (Hockey Canada) hyötyi Canada—Neuvostoliitto ottelusarjasta $400,000 ja anoo nyt hallitukselta $200,000 lahjoitusta — jonka tarkoitusta minä en ymmärrä."

CAHA on rekisteröinyt 600,271 jääkiekon pelaajaa.

Tiihonen sai tyytyä toiseen sijaan 10 mailin juoksussa

Thunder Bay. — Canadian Legionan paikallisosaston vuotuisia 10 mailin juoksukilpailuja viikonvaihteessa suosi kaunis ja aurinkoinen sää. Kilpailut alkoivat kello 10 aamulla.

Pari ensimmäistä mailia Suomen Pekka Tiihonen oli toisella tilalla ja veti sitten itsensä johtoon, mutta yhdeksännen mailin taitekohdassa tuntuivat voimat pettäneen ja niin riistäytyi torontolainen Dan Shaugnessy johtoon voittaen juoksun ajassa 47.39,2. Tiihosen aika oli 47.50.0 ja kolmanneksi sijoittuneen Brian Armstrongin (Toronto) aika oli 47.-58.0.

Thunder Bay olympiaklubin Bill Britten oli neljäs, Larry Switzer viides ja Jim Trapp kuudes ja Matti Kiiveri Sudbury Laurentian yliopistosta seitsemäs ajalla 52.57. Jarl Leinonen Thunder Baysta oli 22., D. Heikkinen Lakeviewista 31. Matkan loppuun juosseita oli 60. — T.L.

Kinnunen avasi kauden: 86.64

Helsinki. Yleisurheilun kotimainen ratakausi avattiin toukok. 14 pnä Espoon Laaksolahden urheilukeskuksessa, jossa Leppävaaran Sisu ja Esbo IF järjestivät yhteistoiminnassa kansalliset kilpailut. Muutamien vetonumeroitten ansiosta oli kentän laitamille saatu yllättävän suuri katsojajoukko. Parhaan palan tarjosi Jorma Kinnunen, joka rikkoi parikin kertaa 80 metrin rajan parhaan heiton kantaessa 86.64.

Toinen päälaji kutistui huomattavasti kun lähtöviivalle ei ilmestynytkään Pekka Päivärintaa. Hänen kerrottiin olevan vatsavaivojensa takia sairaalassa. Lasse Viren hoiteli melkein koko matkan johtomiehen tehtäviä ja Mikko Ala-Leppilampi seurasi perässä loppusuoralle asti, mutta joutui sitten antamaan muutaman metrin periksi. Ajat jäivät reippaasti päälle kahdeksan minuutin.

Antti Rajamäki kiskaisi 200 metriä 21,4 ja Leppävaaran Sisun Erkki Makkonen ponkaisi korkeutta 198, mutta sai tunnustaa Tampereen Paavo Sirkan (201) paremmakseen.

Neuvostoliiton painijat voittivat World Cup-turnauksen

Toledo, Ohio. — Neuvostoliiton joukkue päihitti sunnuntaina Yhdysvallat kolmannessa kierroksessa 16—4, voittaen siten amatööripainin World Cup-ottelun.

Neuvostoliiton painijat voittivat kahden päivän paineissa Toledon yliopistolla kaikki ottelunsa. Yhdysvallat tuli 4 pisteen tuloksella toiseksi ja Japani 2 pisteen tuloksella kolmanneksi. Canadan painijat eivät saaneet näissä paineissa yhtään pistettä.

Yhdysvallat voitti ensimmäisessä kierroksessa lauantaina Canadan 20—0, Japanin 12—8. Neuvostoliitto voitti Japanin 17—3 ja Canadan 20—0.

Kolmannen kierroksen otteluissa Japani voitti Canadan 14—6 — Canadan saadessa [illegible] vastapelurit [illegible] ottelujen [illegible] Japanilla kahdessa [illegible] sarjasta.

Kaksi canadalaista tyttöä ammuttu

Salisbury. — Rhodesian hallitus tiedoitti viime keskiviikkona, että Sambian sotilaat avasivat mainittuna päivänä tulen rajan takaa ja ampuivat kuoliaaksi kaksi lomailemassa ollutta canadalaistyttöä.

Toinen tyttö, 19-vuotias Marion Iduma Drijber, Rockwoodista, joutui myös ammunnan uhriksi ja kaatui vuolaana virtaavaan jokeen, mikä on rajana Sampian ja Rhodesian välillä. Tämän tytön ruumista ei ollut torstaiaamuun menenssä loydetty.

John Caruthers, 25, Troysta, Ohiosta haavoittui vaikeasti vatsaansa ja putosi syvään rotkoon. Hänet saatiin myöhemmin pelastetuksi helikopterilla ja viedyksi sairaalaan, yhdessä haavoittumattoman vaimonsa, Carolinin kanssa.

"Meillä on kumoamattomia todisteita siitä, että Sambian asevoimat, eivätkä Sampiassa operatiojaan suorittavat sissit ,ovat vastuussa tästä ammunnasta", selitti Rhodesian puhemies myöhemmin.

Nämä kaksi tyttöä tutustuivat toisiinsa Rockwoodin korkeakoulussa Guelphin ja Actonin välimaassa. He lähtivät Canadasta viime syyskuussa matkustellakseen Euroopassa ja Afrikassa. Heidän tarkoituksensa oli palata kotiin tänä kesänä opiskelujensa jatkamista varten.

Ele Alenius:

SKDL:n HALLITUSEHTONA ON REHTI TYÖVÄENPOLITIIKKA

Helsinki — Muutama päivä sitten pitämässään puheessa pääministeri Kalevi Sorsa arvioi, että SKDL:n mukaantulolle hallitukseen ovat ratkaisevana esteenä kommunistien sisäiset riidat. Epäilemättä SKP:n sisäisellä tilalla onkin oma vaikutuksensa tässä asiassa, totesi SKDL:n puheenjohtaja Ele Alenius puheessaan Salossa. Alenius korosti, että SKDL:n suhtautumiseen hallitukseen osallistumiseen ratkaisee kuitenkin viime kädessä itse hallituspolitiikka.

Tällä hetkellä on kiinnitettävä huomiota erityisesti kahteen asiaan. Ensinnäkin SKDL ei tule sellaiseen hallitukseen, joka pyrkii tekemään EEC-sopimuksen. SKDL:n ja SKP:n päättävät elimet ovat selvästi määritelleet kielteisen kantansa tällaiseen sopimukseen. Toiseksi SKDL ei pyri muutenkaan hallitukseen vain päästäkseen siihen mukaan, vaan edellytyksenä on se, että hallitusohjelmassa sovitaan selvästi työväenhenkisestä talous- ja yhteiskuntapolitiikasta.

Alenius totesi tämän tarkoittavan mm. voimakkaita toimenpiteitä työttömyyden poistamiseksi koko maassa sekä hintatason vakavoittamisesta ja kansantulon sellaisen kasvun jakamisesta toteuttamista, joka turvaa nopeamman tulokasvun pienempien tulojen saajille yhteiskunnassa. Myös asuntokysymyksen ratkaisu on asetettava hyvin keskeiselle sijalle.

Koska tällaisten tavoitteiden toteuttamisen edellytyksenä puolestaan on siirtyminen tähänastisesta pääoman tahtoa myöntäilevästä passiivisesta talouspolitiikasta uuteen kokonaisvaltaiseen ja suunnitteluun perustuvaan talouspolitiikkaan, jota ei voida aloittaa ilman valmisteluja, on SKDL:n pyrkimyksenä tällaisten valmistelujen aikaansaaminen.

Puheenjohtaja Alenius sanoi SKDL:n sen vuoksi pitävän tarpeellisena sitä, että SDP:n ja SKP:n keskinäisissä neuvotteluissa olisi pikaisesti selvitettävä, onko luottamuksellisten suhteiden luominen niiden välillä aikaansaatavissa niin että päästäisiin myös nopeasti koko työväenliikkeen tavoitteellisen ja toiminnallisen yhteistyön käytännölliseen rakentamiseen.

Tämän eristämiseksi SKDL:n taholta pidetään yhteyttä paitsi tietenkin SKP:n myös SDP:n johtoon. Nykyinen yhteydenottovaihe on niin tärkeä Suomen työväenliikkeen ja työtätekevien ihmisten kannalta, että on tehtävä kaikki mahdolliset myönteisen tuloksen aikaansaamiseksi. On huomattava, että myös porvaristossa on pyrkimystä yhtenäisemmän porvarillisen rintaman rakentamiseen.

Itse SKDL:n osalta haluan korostaa entistä enemmän sitä, sanoi Alenius, että SKDL:ssä tapahtuvan SKP:n toiminnan rinnalla on nyt voimakkaasti edistettävä SKDL:n sosialistien työtä ja työmahdollisuuksia. SKDL:n sosialistit on SKDL:n toinen päävoima. Me SKDL:n sosialistit olemme mukana tässä liikkeessä nimenomaan Suomen työväen liikkeen yhteistyön ja maamme oloihin perustuvan sosialistisen politiikan rakentamiseksi.

NL:n ja NHL:n kiekkoilijoille 8 pelin ottelusarja

Montreal. — Neuvostoliiton Jääkiekkoliiton ja National Hockey Leaguen (NHL:n) kesken tehtiin täällä viime keskiviikkona sopimus siitä, että Neuvostoliiton 2 jääkiekkojoukkuetta tulee 8 pelin turnausmatkalle kahdeksaan NHL:n kaupunkiin — Yhdysvaltoihin.

Nämä ottelut pelataan marraskuun 26 pn ja joulukuun 8 pn välisenä aikana.

Neljä tuntia kestäneen neuvottelun jälkeen NHL:n amerikkalainen presidentti Clarence Campbell sanoi, että hän ei vielä tiedä missä kaupungeissa ja mitä NHL:n joukkueita vastaan neuvostoliittolaiset tulevat pelaamaan. Toisaalta hän sanoi, että neuvostoliittolaisetkaan eivät ole voineet varmuudella sanoa mitkä sen kolmesta johtavasta jääkiekkokoukkueesta tulee tälle turnausmatkalle.

Yksi seikka näyttää kuitenkin melko varmalta, nimittäin se, että kaikki nämä 8 ottelua pelataan Yhdysvaltain sellaisissa kaupungeissa missä NHL:n joukkueet ovat liikennöimässä. Hän sanoi 12 klubia anoneen mahdollisuutta saada järjestää nämä 8 ottelua.

Montreal Canadiens ja Toronto Maple Leafs joukkueiden omistajat eivät ole kiintyneet näihin otteluihin ja Vancouverin Canucks -joukkueenkin sanotaan suhtautuvan viileästi asiaan.

Buffalo Sabres joukkue on kuitenkin jo varannut marraskuun 27:nnen päivän tällaista ottelua varten.

Neuvostoliiton puolelta tämän sopimuksen tekoon osallistui NL:n urheilukomitean jääkiekko-osaston päämies Kirill Romensky; NL:n jääkiekkoliiton johtaja Andrei Starovoitov ja Victor Khotochkin.

Mr Campbellin lisäksi NHL:n edustajina oli mm. johtokunnan direktori Brian O'Neill, Minnesota North Starin presidentti Walter Bush jne.

NL:n kerrotaan jo saaneen Kansainväliseltä amatöörien jääkiekkoliitolta hyväksymisen tällaisen näytös-pelisarjan järjestämistä varten.

NL:n kerrotaan lähettävän tälle turnausmatkalle kaksi seuraavasta kolmesta joukkueesta: Armeijan keskusjoukkue, Spartakus tai Moskovan Dynamo-joukkue.

A. L. Hyvönen: korvausmaksut viipyvät liiaksi

Helsinki. — Vuoden 1918 punavankien korvaus on kahden kuukauden aikana myönnetty vasta noin 300 hakijalle kaikkiaan yli 9,200 hakijasta. Asioiden käsittely on juuttunut sosiaalihallituksessa toimistohenkilökunnan ja toimistovälineitten vähyyteen, toteaa kansanedustaja Anna-Liisa Hyvönen eduskuntakyselyssään ja kiirehtii hallitukselta toimenpiteitä.

Nykyisellä vauhdilla käsitellään vain noin 150 hakemusta kuukaudessa, joten ehtii kulua varsin pitkä aika ennen kuin kaikki on käsitelty toteaa Hyvönen. Tuolloin myös inflaatio on ehtinyt syödä suuren osan korvauksesta.

Arabeilta lyhyt öljyputkien sulku

Beirut. — Symbolisena protestina Israelia ja länsimaita vastaan neljä arabimaata sulki viime maanantaina lyhyeksi ajaksi länteen johtavat öljyputket.

Tällä öljyhanojen sulkemisella oli erikoismerkitys kun huomioidaan länsimaiden nykyinen voimakriisi. Sen piti kestämän vain tunnin, mutta Libya pysähdytti öljypumppunsa 24 tunnin ajaksi. "Mielenosoitukseen" osallistuneet muut maat olivat Irak, Kuwait ja Algeria.

Arabimaiden puolustusneuvoston kokouksessa, Kairossa esitti aikaisemmin tänä vuonna, että öljyä olisi käytettävä hyväksi taistelussa Israelia vastaan. Kuwaitin hallitus ilmoitti myös jokin aika sitten että se on valmiina sulkemaan öljyhanansa.

Kommunistit vaativat Can. edustajilta suurempaa vastuunalaisuutta Vietnamissa

Toronto. — Toukokuun 12—13 päivinä Torontossa istuneelle Canadan kommunistisen puolueen kansallisen komitean kokoukselle esitetyn raportin yhdessä tärkeässä kohdassa käsiteltiin Canadan ulkopoliittisia asioita.

Vaatien itsenäisen ulkopoliittisen linjan seuraamista raportissa osoitetaan, että huulipalvelusta huolimatta Canadan hallitus menettelee useissa tapauksissa toisin.

Vietnamin rauhan kansainvälisen valvontakomissionin canadalaisjoukkojen päämies Michael Gauvin on esimerkki yllämainitusta, sanotaan raportissa. "Sen sijaan että pyrkisi Vietnamin tilanteen vakiinnuttamiseen, hallitus ja sen puhemiehet Kansainvälisessä valvontakomissionissa (ICCS) toimivat Yhdysvaltain imperialismin tavoitteiden peitteena."

"Miten voidaan muuten selittää mr Gauvinin lausunto, että Vietnamin demokraattisen tasavallan (Pohjois-Vietnamin) asevoimilla ei ole oikeutta olla Etelä-Vietnamissa? Omaksuessaan tämän asenteen mr Gauvin nostaa ylös jotakin sellaista, minkä USA:n imperialismi oli pakoitettu heittämään pois rauhanneuvottelujen yhteydessä ja rauhansopimuksen allekirjoittamistilaisuudessa. Näyttää siltä, että mr Gauvin yrittää metkuilla ja sitäkin kehnommilla keinoilla saada toteutetuksi sen, mihin Yhdysvallat ja sen nukke, Thieu eivät asevoimin pystyneet."

Mr Gauvinin "objektiivisuus" ja "puolueettomuus" haihtui helikopteri-tapauksen yhteydessä hänen syyttäessään, että vapautusliike oli kuljettanut tuhoutuneen helikopterin jätteet toiseen paikkaan. ICCS:n tutkijaryhmä totesi myöhemmin ettei mitään siirtoa ollut tapahtunut.

Kokoukselle esitetyssä raportissa sanotaan että "mr Gauvinin tälläiset toimenpiteet, joille ulkoministeriö ja Canadan hallitus on ilmeisesti antanut tukensa, paljastaa väitökset, jotta Canadan hallitus seuraa puolueetonta linjaa . . . Canadan tavoitteena pitäisi olla Etelä-Vietnamin tilanteen vakauttaminen puolustamalla ampumisen lopettamissopimuksen täytäntöönpanoa.

Raportissa esitetään tärkeänä askeleena tätä tavoitetta kohti se, jos hallitus ryhtyisi aktiivisesti vaatimaan Saigonin hallintoa poliittisten vankien vapauttamiseen Pariisin rauhansopimuksen mukaisesti.

Hallituksen pitäisi myös tunnustaa Etelä-Vietnamin väliaikainen vallankumoushallitus ja ryhtyä avustamaan Vietnamin demokraattisen tasavallan jälleenrakentamistyötä.

Keskuskomitean täysi-istunnossa kehoitettiin Canadaa omaksumaan Euroopan suhteen horjumattoman asenteen sodanjälkeisten valtakunnanrajojen voimassa pysymisen puolesta.

Canadan asenne lähi-idän tilanteeseen raportissa leimataan "ei mitään kantaa" asenteeksi. Yhdellä puolen hallitus puolustaa YK:n turvallisuusneuvoston v. 1967 tekemää päätöstä, jonka mukaan Israelin pitää vetää asevoimansa pois arabimailta valtaamiltaan alueilta, mutta toisaalta ei kuitenkan tehdä mitään tämän tärkeän päätöksen toteuttmiseksi, sanotaan raportissa.

Pekingin NATO-ystävyys

Moskova. — **"Neuvostovastaisuus on se perusta, jolla NATO:n voimapolitiikan kannattajat ja maolaiset suurvaltapyyteineen ojentavat tänään kättä toisilleen", kirjoittaa "Sovetskaja Rossija" tarkastellessaan Pekingin Euroopanpolitiikkaa.**

Pekingin Atlantin-peli on jälleen uusi näyte Pekingin pyrkimyksistä aiheuttaa mahdollisimman suurta vahinkoa Neuvostoliitolle, sosialistiselle yhteisölle, kaikille Länsi-Euroopan edistyksellisille voimille, estää tilanteen normalisoituminen Euroopassa itsekkäitä etujaan silmälläpitäen.

Pekingin johtomiehiä ei miellytä Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden määrätietoinen suuntaus kollektiivisen turvallisuusjärjestelmän luomiseksi Eurooppaan eikä myöskään monien länsieurooppalaisten maiden politiikassa esiintyvä realismi.

Kiinalainen johtajisto ei säästä voimiaan mustatakseen sosialististen maiden aloitteen Euroopan kahtiajakautuneisuuden voittamiseksi ja monitahoisen yleiseurooppalaisen yhteistyön aikaansaamiseksi. Pekingin johtomiehet ovat menneet niin pitkälle, että he väittävät sosialististen maiden pyrkivän kokoamaan yhteen vastavallankumouksellisen "pyhän liiton".

Peking ei salaa tyytymättömyyttään siihen, että on toiveita jännityksen edelleen lievenemisestä ja Euroopan poliittisen ilmaston paranemisesta. Samalla kiinalaiset levittävät mielettömiä väittämiä, että Neuvostoliitto jännityksen lievenemisen myötä Euroopassa muka "voimistaa painostusta Kiinaa kohtaan".

Peittelemällä keksityllä "neuvostouhalla" ei ainoastaan itseään vaan myös Atlantin liiton maita kiinalaiset johtomiehet ikään kuin työntävät NATOA:a yhdistämään ponnistelunsa Kiinan kanssa Neuvostoliittoa ja koko sosialistista veljeslittoa vastaan.

Samalla kun Peking ilmoittaa olevansa "imperialismin päävihollinen", se vehkeilee imperialistisen maailman tärkeimmän sotapoliittisen liittoutuman NATO:n kanssa. Tämä Pekingin politiikka saa osakseen kannatusta NATOn piirissä, mutta päättävästi sitä vastustamaan nousevat kaikki rauhan ja yhteiskunnallisen edistyksen puolesta taistelevat voimat, kaikki rauhantahtoiset ihmiset jotka ovat kiinnostuneita Euroopan turvallisuuden lujittamisesta.

Voimme olla varmoja siitä, että Pekingin Atlantin-peli on tuomittu epäonnistumaan. Historia tuomitsee epäonnistumaan kaikki voimat, jotka pitävät kiinni eilisen päivän politiikasta, kirjoittaa Sovetskaja Rossija -lehti.

TRUDEAU JA LEWIS HIRTTÄMISTÄ VASTAAN

Ottawa. — Menneisyyden kostomentaliteettiin perustuva hirttotuomion vastustajat saivat viime keskiviikkona alahuoneen istunnossa mielihyväkseen kuulla, että pääministeri Pierre Trudeau ja NDPn johtaja David Lewis sekä varauksilla vielä oppositiojohtaja Robert Stanfieldkin kannattavat lakiehdotusta, jonka mukaan hirttotuomioiden moratoriumia — paitsi virassaolevien poliisien ja vanginvartijain murhatapausten kohdalta— jatkettaisiin edelleen viidellä vuodella.

Kysymys kuolemantuomioiden uudelleen voimaan ottamisesta tai moratoriumin jatkamisesta edellämainitussa mielessä, tulee todennäköisesti äänestysratkaisuun tämän viikon aikana.

Aikaisempi 5-vuotinen moratorium, jonka puitteessa olisi kuolemantuomioita voitu toteuttaa vain poliisi- ja vanginvartijamurhan johdosta, kuten myös nyt ehdotetaan, päättyi joulukuun 31 pnä.

Niin mr Trudeau kuin mr Lewiskin ilmaisivat kuolemantuomioita vastustavan kantansa ja selittivät, että nykyoloissa he kannattavat nyt tehtyä ehdotusta kuolemantuomioiden moratoriumin jatkamiseksi viidellä vuodella.

"Ihmistappo voidaan oikeuttaa vain suuremman ihmismäärän suojelun kannalta, mutta ei kostotoimenpiteenä", sanoi mr Lewis hirttotuomioita vastustavassa puheessaan.

"Minä olen perusteellisesti eri mieltä niiden ihmisten kanssa jotka kannattavat kuolemantuomioiden voimassapitoa kostomenetelmänä", hän jatkoi selittäen, että kuolemantuomioiden voimassaolo ei pidätä murhien tekoa, ja ne jotka toisin väittävät, lähtevät siitä katsantokannasta, että murhan tekijä on normaalisesti ajatteleva ihminen tekonsa aikana.

Mr Lewis sanoi puolueensa kannattavan kuolemantuomioiden kokonaan poistamista, mutta NDP kannattaa nyt esitettyä moratoriumin jatkamista "askeleena oikeaan suuntaan".

200 vankia nälkälakossa Belfastissa

Lontoo. Noin 200 poliittista vankia jatkaa kolmatta päivää nälkälakkoa Belfastin vankilassa. He osoittavat mieltään osakseen tulleen julman kohtelun johdosta. Osa vangeista on sulkeutunut selleihinsä rakentamalla esteitä ovien eteen eivätkä he päästä sisään vartijoita. Suurin osa vangeista on suljettu telkien taakse osallistumisesta Ulsterin kansalaisoikeusliikkeeseen. Lontoon lehdistö toteaa, että poliisi ja Englannin armeija ovat pidätettyjen irlantilaisten kuulusteluissa usein käyttäneet kidutusta. Nyttemmin on käynyt ilmi, ettei kidutusten käyttö ole vierasta Pohjois-Irlanninkaan vanginvartijoille.

Pidätyksiä Kreikassa

Ateena. Kreikan turvallisuusviranomaiset ovat pidättäneet noin 60 henkilöä hallituksenvastaisesta toiminnasta epäiltyinä, kertoivat arvovaltaiset lähteet Ateenassa viime viikolla.

Kolmisenkymmentä henkilöä pidätettiin äskettäin Ateenassa sattuneiden opiskelijalevottomuuksien yhteydessä. Muut pidätetyt kuuluvat vasemmistolaisiin järjestöihin, ja heitä syytetään levottomuuksien aiheuttamisesta eri puolilla maata. Lähteiden mukaan mitään suurmittaisia pidätyksiä ei ole viime aikoina tehty.

Kaikki 60 on pidätetty maaliskuun jälkeen. Heitä odottaa oikeudenkäynti.

SEV:n pääsihteeri:

ESIMERKKI YHTEISTYÖN KEHITTÄMISESTÄ

M o s k o v a "Sosialistisia maita edustavan SEV:n ja kapitalistisia maita edustavan Suomen välillä allekirjoitettu sopimus on erityisen merkittävä nykyisin, jolloin olemme Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokcuksen kynnyksellä", sanoi SEV:n pääsihteeri Nikolai Faddejev puhuessaan sopimuksen allekirjoitustilaisuudessa.

Tämä sopimus on myönteisenä esimerkkinä siitä, mihin suuntaan yhteistyötä tulisi kehittää. Se osoittaa kouriintuntuvasti sitä rakentavaa rajoituksia ja syrjinnästä vapaata kansainvälisen taloudellisen yhteistyön tietä, jonka pitäisi tulla hahmotelluksi myös yleiseurooppalaisissa kokouksissa", Faddejev totesi.

Suomen yhteistyö SEV:n kanssa on Faddejevin mukaan erinomaisena esimerkkinä SEV:n monenkeskisestä yhteistyöstä sellaisen maan kanssa, jolla on toinen sosiaalis-taloudellinen järjestelmä.

"Meidän solmimamme sopimus — jatkoi Faddejev — on todisteena siitä, ettei keskinäisen taloudellisen avun neuvosto ole suljettu järjestö, että sen työhön voivat osallistua myös muut maat. Sopimus on todisteena SEV:n maiden pyrkimyksistä ottaa osaa koko maailmassa tapahtuvaan työnjakoon."

Faddejev viittasi maailmassa kasvamassa olevaan tendenssiin kansainvälisen jännityksen lievenemiseen ja taloudellisten suhteiden kehittämiseen kaikkien maiden välillä ilman mitään diskriminaatioja, tasavertaisella ja keskinäisen hyödyn pohjalla. Hän sanoi näiden huomittavien muutosten olevan yhteydessä NKP:n rauhanohjelman toteuttamiseen.

Pääsihteeri Faddejev muistutti mieliin tasavallan presidentti Kekkosen yya-juhlassa esittämän ajatuksen että Suomi on ajanut monien maiden ohi kansainvälisessä politiikassa ja on ollut omalta osaltaan tienraivaajana pystytettäessä luottamukseen perustuvia suhteita eri järjestelmiä edustavien maiden kesken.

SUOMALAINEN MEKANIKOI LUOTEIS-CANADAN YUKONISSA

Toistui jälleen sanonta, "Suomalaisia löytyy vaikka missä," lähetysvierailulla Yokon Territoryssa, Canadan luoteishallintomaakunnassa. Watson Laken kylän lentokentällä hoitaa ja kunnostaa tasoja mekanikko Wally Wauhkonen. Hän on manitobalainen canadan-suomalainen, Mrs. Anna Saaren poika, Rorketonista. Wally, eli Walter, hallitsee suomenkielen hyvin, vaikka hän valitti, ettei ollut kolmeen vuoteen tilaisuutta puhua suomea. Kieli oli niin tarttunut lapsuusvuosilta etteivät monien vuosien Yokonin pakkastuulet, helteet, eikä yksinäisyys sitä riistänyt.

LAMP LENTO YOKONIIN

LAMP lähetyksen taso nousi Albertan High Levelistä Yokonia kohti 200 mailin liejuisen suon ja metsämatkan poikki British Columbian Fort Nelsonia kohti. Ensi pysäkki Fort Nelson on kauniilla paikalla mäkien juurella siinä missä British Columbian sisämaan tasankojen joet kohtaavat jättiläisvuorista virtaavat joet. Pohjoiseen vievä kuuluisa Alcan tie kulkee FN:in läpi, sillä paikka 300 mailipylväs sen eteläisestä alkupäästä Dawson Creekillä. Tämän kauppalan laajensi Alcan valtatie, kun se valmistui vuonna 1948 sota-aikaista liikennettä varten.

FN:in vilkasliikkeisellä kentällä tasoon tulivat lähetysmatkaan osallistuvat: pastori William Dyer, koulu-superintendentti Gary Morrison, ja kaksi katol. nunnaa Angeline ja Pauline. Matkustajista ja tavaroista kuormitettu kone nousi hitaasti luoteisesta näkyviä lumen peitteisiä vuorten huippuja kohti, niiden piikit pistäen 7,000 jalan korkeuteen. Lentoreitti scurasi 20 mailia Alcan tietä nousevaa maastoa. Siitä eteen lähti lankasuora lentoreitti vuorten yli Liard joen laaksoon. Kahden puolen nousivat koreat jylhät kiviset vuorct. Eräs lentäjä-kirjailija nimitti nuo vuoret maailman kaikkein sikin sokin olevaksi kiviläjäksi. Sen todistan. Vuoret nousivat paljon korkeammalle kun lentokoneen tuulilasin yläreunat ja ne seisoivat jylhinä ja ruskeina, kaikkialla lumen peittäminä. Liard joen laakson pohjaan oli hyvä 3,000 jalan korkeusmitta turvan tarjona.

Alcan tie pulpahti näkyviin vuorten välistä. Sen pinnasta nousi korkealle pölypilvi kuorma-autojen jälistä. FN:in ja Waston järven 220 mailin välimatkalla on ykci laskurata Liard joen varrella. Hätätilanteessa voisi laskea Alcan tielle pienen koneen, siihen missä löytyy suorempi ojennos. Puolimatkalla pääsimme Logan ja Cassiar vuorten väliseen laaksomaastoon ja sen keskeltä löytyi Watson Laken saman nimisen järven rannalta. Kauppala ja lentokenttä ovat erittäin kauniilla paikoilla. Sama kirjoittaja sanoo lentokenttää maailman kauneimmaksi. Ymmärrän mikä liikutti häntä.

WATSON LAKE MERKKIKYLÄ

Watson Lake on nykyään 300 asukkaan kylä, pienempi kun parhaillaan lentosotilaiden kasarmina ja Alcan tien raivaustyön ajalla. Se on matkustajien ensimmäinen majoituspysäkki Yokonissa, noin 10 mailia British Columbian rajalta. Pienoinen Watson Lake on suuri palveluksessa, kolme hotellia, monia ruokaloita, turisti keskus, useita kauppoja, sairauskeskus ja laskuradat kellukka- ja pyörätasoille. Kylän keskellä seisoo kaksi erikoista näkyä. Touristi keskuksen edessä on korkeisiin paaluihin kiinnitetty sadottain kaupunkien ja tienviittaus tauluja kaikkialta Pohjois-Amerikasta,—ensimmäinen niistä jonkun sotilaan naulaama. Touristit ovat lisänneet. Toinen nykyihme on suuri kylän televisio vastaanotto laite. Tämä suuri lautanen seisoo vahvalla betonijalalla ja kokoaa sateliitista säde heijastukset. Ohjelma lähtee Vancouverista saakka ja sateliitista kaijuttaa pohjoiseen.

INTIAANEJA KULUTETAAN YOKONISSA

Seuraavana päivänä koulun johtaja Morrison vei meidät B.C. rajan yli Lower Post intiaani kylään vierailulle sen kouluihin. Liard ja Dease jokien haaraan pantiin jo vuosisadan alussa intiaanikoulu, jossa nykyisin on sata oppilasta vuosittain täysihoidossa. Vuoristosta ja jokikylistä saapuneet nuoret lapset ovat ratiköyhiä ja englanninkielen taidottomia. Nykyisin koulua isännöi Canadan hallitus, mutta johtajana on entisestä järjestyksestä katol. pappi. Kylän laidassa on yleinen koulu, jossa käyvät kotona asuvat lapset ja sitä isännöi B.C. provinsin hallitus. Koulut harjoittavat yhteistoimintaa.

Iltapäivällä ehdimme vielä tutustumaan Upper Liardin intiaanikylään. Joen rannalla Alcan tien sillan vieressä on pahanen kylä. Parhaimmat talot ovat miellyttäviä hirsimökkiä, mutta huonommat aivan hökkeliä jätelaudoista ja tervapaperista kyhätty. Tien vieressä oli valkoisen omistama anniskelupaikka jonne intiaanien jalkapolut vievät. Puhelimme viiden aikuisen kanssa ja jokainen oli melkein auttamattomasti juovuksissa. Äärimmäisyyteen juopunut äiti kertoi tökerrellen kahdeksasta lapsestaan. Synkkä mieli vallotti meidät. Alkoholismi on Canadan ongelma numero yksi. (Mutta mikä aiheuttaa alkoholismia? — Toim.)

WAUHKONEN MEKANIKOI

Walter Wauhkonen on mekanikoinut lentotasojen ääressä lähes kymmenen vuotta WL:llä ja kaikki asukkaat tunsivat hänet suomalaisena. He pitivät hänet parhaimpana kansalaisena. Puhelu kävi vilkkaasti. "En lennä, korjaan vaan", hän sanoi ja laittoi kellukoita koneeseen, josta oli juuri irroittanut sukset. "Kuules, kirjoita äidilleni, minulla ei tule", hän pyysi. Lupasin. Työ, oman perheen hoito ja pohjoisen yksinäisyyden rakkaus seisovat yhteydelle esteenä, hän selitti.

VARSOVAN LIITON KOKOUS

Sofia. — Varsovan liiton yhtyneiden asevoimien sotilaallisen neuvoston sääntömääräinen kaksipäiväinen kokous päättyi torstaina Bulgarian pääkaupungissa Sofiassa.

Sweetie Pie

"Rakkaani, ei se ole savua, vaan sinun puuteriasi."

OSANOTTAJAPIIRI LAAJENNETTAVISSA WIENIN ASEVOIMA-NEUVOTTELUISSA

Wien. — Euroopassa olevien asevoimien ja aseiden supistamista koskevien MBFR-neuvottelujen valmistelevien konsultaatioiden ensimmäisessä täysistunnossa Wienissä puhui toukok. 14 pnä neuvostovaltuuskunnan johtaja Oleg Hlestov. Hän esitti ehdotukset Keski-Euroopassa olevien asevoimien ja aseiden supistamista koskevan sopimuksen mahdollisista osanottajista ja alustavien konsultaatioiden ja tulevien neuvottelujen työjärjestyksestä. Nämä ehdotukset laadittiin täysistuntoa edeltäneessä mielipiteiden vaihdossa Wienin konsultaatioihin osallistuvien maiden valtuuskuntien kesken.

Nato-maiden valtuuskunnat yrittivät saavuttaa sellaisen ratkaisun, jonka antaisi niille yksipuolisia sotilaallisia etuja. Sosialististen maiden luja ja johdonmukainen asenne teki kuitenkin mahdolliseksi ratkaista kysymys osanottajista sen periaatteen pohjalla, että mikään osapuolen eduille ei aiheuteta vahinkoa.

Ehdotuksissa edellytetään, että Keski-Euroopan aluetta, jolla sotilaallinen vastakkaisuus on erityisen vaarallinen, koskeviin sopimuksiin osallistuu 11 valtiota, DDR, Canada, Luxemburg, Hollanti, Puola, Neuvostoliitto, Yhdysvallat, Länsi-Saksa ja Tshekkoslovakia.

Vaikka kysymys siitä kuinka asevoimien ja aseiden supistaminen toteutetaan tullaan käsittelemään tulevissa neuvotteluissa yksityiskohtaisesti, oletetaan, että tällaisen supistamisen tulee käsittää sekä Keski-Euroopan alueen maiden — Länsi-Saksan, Belgian, Hollannin, Luxemburgin, DDR:n Puolan ja Tshekkoslovakian — kansalliset joukot että tällä alueella olevat ulkomaiset joukot — amerikkalaiset, englantilaiset, canadalaiset ja neuvostoliittolaiset. Koska juuri nämä valtiot ottavat kantaakseen määrättyjä sitoumuksia joukkojen ja aseiden supistamisesta, niiden edustajat osallistuvat sopimuksen pohjalla konkreettisten kysymysten ratkaisemiseen, jotka on selvitettävä valmistelevissa konsultaatioissa sekä seuraavissa neuvotteluissa.

Muut konsultaatioihin osallistuvat — Bulgaria, Unkari, Kreikka, Tanska, Italia, Norja, Romania ja Turkki eivät tule sopimuksen piiriin. Sen vuoksi ne eivät osallistu päätöksiin, mutta voivat antaa panoksensa, mm. esittää ja levittää asiakirjoja käsiteltyistä kysymyksistä.

Esitetyt ehdotukset määrittelevät myös sekä valmistelevien konsultaatioiden että tulevien neuvottelujen työjärjestyksen.

Sosialistiset maat kannattavat sitä, että Euroopassa olevien asevoimien ja aseiden supistamista koskevan sopimuksen käsittelyyn voisivat osallistua ei vain 19 Wienissä edustettuina olevaa maata, vaan myös kaikki muut halukkaat Euroopan maat. Tämän johdosta konsultaatioissa on päästy siihen, että myöhemmin voidaan käsitellä kysymystä muiden Euroopan valtioiden kutsumisesta osallistumaan neuvotteluihin tarkkailijoina.

Täysistunto hyväksyi yksimielisesti esitetyt ehdotukset.

Wienissä läsnä olevien valtuutettujen tunnustuksen mukaan Wienin konsultaatiot sujuvat asiallisessa ilmapiirissä ja ovat luonteeltaan rakentavia. Konsultaatioissa on vielä määriteltävä tulevien joukkojensupistamisneuvottelujen aika ja paikka ja laadittava ehdotukset asialistasta.

Quebecilaislehti "lopun partaalla"

Quebec — L'Action-Quebec-niminen päivälehti tiedoitti WME toimituskirjoituksessaan viikko sitten tiistaina, että jos se ei saa lisää rahallista tukea, lehti on pakoitettu lopettamaan ilmestymisensä.

Kirjoituksen oli allekirjoittanut lehteä kustantavan L'Action Cociale Limiteen presidentti Guy Hamel. Mainitulla laitoksella on painoliike missä valmistetaan myös kirjoja, pääasiassa uskonnollisia kirjoja.

Tiedonannon otsikossa sanottiin: "L'Action-Quebec on lopun partaalla" mutta yhtiön eräs puhemies sanoi, että lehden sulkeminen ei tapahdu aivan heti. Tarkoituksena oli lausunnolla kiinnittää lehden asemasta huomiota quebecilaisiin finanssipiireihin.

"Jos mitään ei tehdä finanssivaikeuksien helpottamiseksi, joista olemme kärsineet viimeksikuluneen 10 vuoden aikana, lehden on ilman muuta pakko sulkea ovensa seuraavan muutaman kuukauden aikana," selitti ko. puhemies.

Tämä lehti perustettiin 1907 jolloin paavi Pius X antoi valtuudet roomalaiskatolisen päivälehden perustamiselle. Se tunnettiin alunperin L'Action Sociale-nimellä. Vuonna 1915 se otti nimekseen L'Action Catholiyue ja viimeksi L'Action-Quebec-nimen.

Pravda NL:n ja USA:n suhteista

Moskova. — Nyt on syntynyt tilanne, joka tekee mahdolliseksi ryhtyä uusiin toimiin kansainvälisen jännityksen jatkuvaksi lieventämiseksi mm. Neuvostoliiton ja USA:n välisissä suhteissa, kirjoittaa Pravda viime viikolla.

Tällä tiellä on vielä paljon ohdakkeita, toteaa Pravdan tarkkailija Juri Zhukov. Mutta elämä itse on ohjannut USA:n liikemiespiirit tajuamaan, että molemminpuolisesti edullinen taloudellinen yhteistyö Neuvostoliiton kanssa on tarpeen niille itselleen. Rakentava käänne neuvostoliittolais-amerikkalaisissa suhteissa, joka toteutui viime vuoden toukokuussa Moskovassa allekirjoitettujen periaatteellisten sopimusten pohjalla, avaa varsin laajoja mahdollisuuksia Neuvostoliiton ja USA:n liikesuhteiden kehittämiselle luonnollisestikin sillä edellytyksellä, että silloin julistettua tasa-arvoisuuden periaatteita noudatetaan johdonmukaisesti.

Todettuaan neuvostoliittolais-amerikkalaisten suhteiden edistyvän myös monilla muilla alueilla kirjoittaja jatkaa: Ei voi olla näkemättä, että neuvostoliittolais-amerikkalaisissa suhteissa tapahtuneet tärkeät muutokset, jotka pohjautuivat NKP:n 24. edustajakokouksen hyväksymään rauhan ohjelmaan, tuntuvat eri alueilla ja vaikuttavat yleiseen poliittiseen ilmastoon.

Neuvostoliiton ja USA:n välillä viime vuoden toukokuussa solmittujen sopimusten johdonmukainen ja hedelmällinen toteuttaminen tulee edesauttamaan neuvostoliittolais-amerikkalaisten suhteiden jatkuvaa normalisointia, kirjoittaa Zhukov tähdentäen, että tämä normalisointi ei tapahdu kolmansien maiden etujen kustannuksella.

Suhdanteiden vaihtelu ei vaikuta N-liiton ja Pohjoismaiden suhteisiin

Moskova. Neuvostoliiton suhteissa kaikkiin Pohjoismaihin ovat määrääväksi muodostuneet hyvät naapurussuhteet ja keskinäisesti edullinen yhteistyö, kirjoittaa kansainvälisiä kysymyksiä käsittelevä neuvostoliittolainen aikakauslehti Mezhdunarodnaja zhizn. Ystävyyssuhteet ovat saavuttaneet lujan luonteen, johon suhdanteiden vaihtelu ei vaikuta.

Neuvostoliiton kauppaa Pohjoismaiden kanssa käydään pitkäaikaisten sopimusten pohjalla, mikä antaa vakavuutta ja pitkäjännitteisyyttä. On solmittu sopimukset taloudellisesta ja tieteellis-teknisestä yhteistyöstä. Hallitusten välisten komissioiden puitteissa etsitään ja toteutetaan menestyksellisesti uusia yhteistyön muotoja, esimerkiksi suurten teollisuuskohteiden rakentamista yhteisvoimin, yhteistyötä luonnonrikkauksien käyttöön otossa, yhteisiä tieteellisiä tutkimuksia, toimen koordinointia ympäristön suojelemiseksi, kirjoittaa Mezhdunarodnaja zhizn -lehti 5. numerossaan.

NEUVOSTOLIITTO JA SUOMI ovat saavuttaneet huomattavaa kokemusta teollisuuskohteiden yhteisessä rakentamisessa molempien maiden alueilla, toteaa lehti.

Nyt Neuvostoliitto ja Suomi ovat yhteistyössä suurten projektien toteuttamisessa. Loviisaan rakennetaan Neuvostoliiton teknisellä avulla Suomen ensimmäistä atomivoimalaa. Vuoteen 1974 mennessä neuvostoliittolaiset järjestöt rakentavat ensimmäisen vaiheen kaasujohdosta, jota pitkin Suomi saa nevostoliittolaista maakaasua 20 vuodeksi solmitun sopimuksen mukaisesti. Suomalaiset toiminimet ja työläiset osallistuvat Pääjärven metsätyökeskuksen rakentamiseen ja Svetogorskin selluloosa- ja paperikombinaatin laajentamiseen ja jälleenrakentamiseen Neuvosto-Karjalassa.

Kun ensimmäisen atomivoimalan rakentaminen Suomeen on päättynyt siellä aletaan rakentaa Neuvostoliiton myötävaikutuksella toista 440 megawatin tehoista atomivoimalaa. Neuvostoliiton avulla Raaheen pystytetään toinen masuuni. Suomi valmistautuu osallistumaan suureen projektin Kostamuksen rautamalmiesiintymän käyttöönottamiseksi Karjalassa, jonne rakennetaan vuoririkastuskombinaatti.

NEUVOSTOLIITON JA RUOTSIN välinen taloudellinen yhteistyö siirtyy uudelle, korkeammalle tasolle. Lehti toteaa, että kauppa on kasvanut nopeassa tahdissa viime vuosina. Tällä hetkellä on voimassa kauppasopimus vuosiksi 1971—1975, jonka mukaisesti aiotaan ei vain lisätä tavaravaihtoa, vaan myös huomattovasti laajentaa tavaravoimaa. Molemmissa maissa perustetuilla kaupan ja yhteistyön edistämiskomiteoilla on merkittävä asema.

Lehti kirjoittaa: huolimatta Neuvostoliiton sekä Tanskan ja Norjan keskinäisen tavaranvaihdon määrätystä kasvusta — vuonna 1971 47,9 ja 58,1 miljoonaa ruplaa, mikä on 4,1 ja 11,3 miljoonaa ruplaa enemmän kuin vuonna 1970 — on tällä alalla vielä paljon käyttämättömiä mahdollisuuksia. Näiden maiden kaupan yhteismäärässä Neuvostoliiton osalle tulee vain noin yksi prosentti. Nämä maat voisivat laajemmin osallistua laitteiden toimituksiin Neuvostoliiton useiden teollisuudenalojen tehtaille ja tuoda Neuvostoliitosta enemmän koneita, laitteita ja raaka-aineita.

Lehti korostaa, että kaupassa Islannin kanssa Neuvostoliitto on ollut ja on Islannin päävientiartikkelin — kalan ja kalatuotteiden suuri ostaja.

Kuin käärmettä pulloon Suomea yritetään EEC:hen

Helsinki. — EEC-vastaisten suurten mielenosoitusten sarjan aloitti toukokuun 8 pnä Helsingissä Hakaniemen torilla pidetty joukkokokous joka keräsi työpäivän päätyttyä tuhatkunta kuulijaa tuuliselle torille.

Ammatillisen työväenliikkeen puhujina kokouksessa olivat Metallityöväen Liiton toinen puheenjohtaja Ilmari Kosonen ja Teknisten ja Erikoisammattien Liiton puheenjohtaja Kalervo Kanninen.

Monet puhujat puuttuivat SEV:n kanssa allekirjoitetun yhteistyösopimuksen tuomaan uuteen tilanteeseen taistelussa EEC:tä vastaan. Nyt on torjuttava kaikki yritykset käyttää SEV-sopimusta pääsylippuna Talousyhteisön helmaan.

Kuin käärmettä pulloon, ollaan Suomea viemässä EEC:hen, totesi Ilmari Kosonen. Näyttää siltä, että maatamme kaupataan nykyisin kesän tullen, kun työläiset valmistautuvat viettämään kesälomaansa. Niin tapahtui viime kesänäkin ja sama näyttää uudistuvan myös tulevan kesän aikana.

Tarjotun EEC-sopimuksen hylkääminen on tämän päivän taistelua kansamme oikeudesta saada itse päättää asioista. Taistelu EEC-sopimusta vastaan on taistelua kansamme olemassaolon puolesta. Muutama hyvin menestyvä paperitehdas, jolta puu alkaa loppua, ei ole koko kansakunta, sanoi Kosonen.

EEC-sopimuksen vastainen taistelu on myös taistelua rauhan ja sosialismin puolesta, koska taistelu kansojen itsemääräämisoikeudesta on erottamaton osa siitä.

TILATKAA VAPAUS

Smelttikalastajillemme tuttu kuva:

Kuoreen kutu — kansanjuhlaa Kyrösjärven rantamilla Suomessa

Viljakkala (KU — Kauko Kivinen) — Kertovat vanhat ihmiset, että se sininen nälkä, joka Kyrösjärven rantakyliä tavanomaan menneinä aikoina hätyytteli pidettiin aisoissa pääasiassa Kyrösjärvestä nostetulla kuoreella.

Ei siksi ole ihme, että vieläkin kuoreen kudulle nousu ja sen siitä pyytäminen muodostuu pieneksi kansanjuhlaksi siinä kolmena-neljänä iltana, jonka kuoreitten lisääntymistouhut kestävät. Yksi tällainen juhlapaikka oli toukokuun 5 pnä Ikaalisten Luhalahti, jossa Huopionkosken alajuoksusta lipottiin kuorretta.

Tosin tuo pieni 7-9-senttinen läpikuultava sintti oli jo juhliensa loppuvaiheessa, sillä parhaalle menolle ominainen kylkien karheus oli hävinnyt edellisten iltojen rakastelussa. Mutta vieläkin oltiin liikkeellä ja muutama ämpärillinen nousi tiheäsilmäisten lippojen perissä pikku erinä, parhaalla kerralla ehkä pieni kauhallinen.

Kuore kulkee kututouhuissaan kuin sininen pilvi, josta se haalittiin ennen suuren nuotan periin. Saavikaupalla sitä ajettiin taloihin ja mökkeihin suolattavaksi: kaksi kiloa kaloja kilo suolaa niin johan säilyi ja oli turskia perunan kyytipoikaa. Päineen ja paskoineen kala suolattiin ja sellaisena sen vieläkin jotkut vanhemmat tapaan tottuneet keittävät tuoreeltaan. Hiekka vain ratisee hampaissa syödessä.

Kuore on järven siisteyspoliisi. Se kulkee pitkin pohjamutia ja natustelee pohjaan kuolleet ja mädäntymässä olevat kalat ja muut eliöt. Maku ja haju kalassa on sitten mukainen, väkevä ja kauas lehahtava. Parhaana kutuiltana koko rantoota hallitsee tuo makuhermoja kutkuttava tuoksu, jotkut siitä eivät voi pitää. Toisille se on koko näytelmän pääefekti. Siinä voi aistia noiden miljoonien pikkukalojen keväthuuman ja lisääntymistarpeen ja samalla oman herkullisen keiton, jota syö kaksi kolme kertaa ahneesti, mutta sitten tympääntyy yhtä äkisti, ja uusi mieliteko tulee vasta seuraavana keväänä.

Kyrösjärvessä tunnettuja kuoreenpyyntipaikkoja on Luhalahden lisäksi ainakin Kilvakkalassa ja Vatulassa, joihin tullaan kaukaakin katselemaan ja haavimiehiä kertyy kymmenittäin rannalle Sellaisilla kohdilla järveä, jossa ei ole virtoja on kuoreitten sukuvalinnut joitain kutupaikkoja kallioiden kärjistä tai hiekkarantojen edustalta.

Autoilijoille 0.8 promillen raja Länsi-Saksassakin

Bonn. — Länsi-Saksassa on toistaiseksi ollut rattijuoppouden rajana 1,3 promillea, joka nyt alennetaan 0,8 promilleen. Näin toivotaan uhkaavasti lisääntyneiden rattijuoppoustapausten luvun taantuvan.

Parlamentissa lakiehdotus on parhaillaan käsiteltävänä. Vuoden lopulla voidaan olettaa lain astuvan voimaan. Joka tämän jälkeen ajelee "liikutettuna", joutuu maksamaan 1,000 DM sakkoa ja menettämään korttinsa kolmeksi kuukaudeksi. Hallitus perustelee tiukkoja otteita tilastoilla, joiden mukaan vuodesta 1961 noin 20 prosenttia kaikista auto-onnettomuuksista johtui varomattomasta alkoholin käytöstä. Myös noin 20 prosenttia kuolemaan johtaneista onnettomuuksista oli juopumuksen ansiosta.

Vuonna 1970 kuoli rattijuoppouden uhreina noin 4,000 henkilöä. Suurin osa rattijuoppojen aiheuttamista kolareista on kirjattava törkeän varomattomuuden tiliin. Siispä Länsi-Saksa seuraa Ranskan, Ison Britannian, Itävallan, Luxemburgin ja Sveitsin esimerkkiä pannen rajat 0.8 promillen kohdalle. Edellämainitut maat ovat keränneet pelkästään suotuisia kokemuksia otettuaan rajoitukset käyttöön.

Ristivetoa EEC:ssä

Bryssel. Vakavia erimielisyyksiä syntyi viime viikolla kokoontuneessa EEC:n ministerineuvoston kaksipäiväisessä istunnossa ulkoministereiden keskuudessa. Ulkoministerit käsittelivät ongelmia, jotka liittyvät edessä oleviin neuvotteluihin Gattin puitteissa tapahtuvasta kansainvälisestä kaupasta, yhdeksikköjen talous- ja valuuttaliiton kysymyksiä ja myös Välimeren politiikkaa.

Ranskan ulkoministeri Mishel Jaubert ilmoitti, että Ranska ei halua yhteismarkkinoiden tekevän kaupallisia myönnytyksiä Yhdysvaltojen hyväksi, ei esimerkiksi myöntyä tariffien poistamiseen, mihin on suostuttu Afrikan valtioiden osalta. Yhdysvallat on hyökännyt näitä myönnytyksiä vastaan väittämällä niillä olevan diskriminoivan luonteen. "Nykyinen EEC:n maatalouspolitiikka ei voi olla kauppatavaraa", sanoi Jaubert.

Osanottajien käsitykset ovat poikenneet toisistaan myös puhuttaessa EEC:n talous- ja valuuttaliitosta. Liitto ei käytännöllisesti katsoen ole voinut mitenkään aloittaa toimintaansa. Tähän mennessä ei ole ratkaistu edes valuuttarahaston sijaintipaikkaa, jonka aikaisemmin tehdyn sopimuksen mukaisesti pitää sijaita Luxemburgissa mutta Englanti on tätä vastaan.

Ulkoministerit suhtautuivat hyvin kylmäkiskoisesti valuuttaliiton muodostamisongelmia pohtineen erikoiskomission selontekoon, jossa todetaan EEC-maiden pikemminkin taantuneen kuin edistyneen asiassa.

Samanaikaisesti yrittävät maatalousministerit päästä sopimukseen hedelmien ja vihannesten tuontia koskevissa asioissa.

NL:n teollisuuden kasvu

Neuvostoliiton teollisuustuotannon volyymi kasvoi kuluvan vuoden tammi—huhtikuussa verrattuna viime vuoden vastaavaan kauteen 6,6 prosentilla ilmoittaa Neuvostoliiton tilastollinen keskushallinto.

Vuorokauden keskimääräinen tuotanto (kuluvalla kaudella oli 2 työpäivää vähemmän kuin viime vuonna) on kasvanut 8,3 prosentilla.

Työn tuottavaisuus on samassa ajassa lisääntynyt 5,1 prosentilla.

KIITOS

Olen terveydellisistä syistä joutunut lopettamaan Vapauden ja Liekin asiamiestehtävät, joten haluan täten kiittää kaikkia Kapuskasingin lehti-asiakkaitani antamastanne kannatuksesta. Kiitollisuudella,

Vapauden ja Liekin asianainen,

AINO KOSKI

Kapuskasing Ontario

★ ★ ★

VAPAUS KUSTANNUSLIIKE kiittää mitä sydämellisimmin Aino Koskea, hänen yli 30-vuotisesta erinomaisesta asiamiestoiminnastaan lehtiliikkeemme hyväksi. Kiitämme myöskin $100.00 lahjoituksesta, jonka Aino teki asiamiestoimintansa muistoksi. Samalla toivotamme hänelle ja aviomiehelleen terveyttä ja pitkää ikää.

Kiitollisuudella,

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

MUISTILISTA

Suurjuhlanäytelmän, Miljoonapamaus, harjoitus on Finnish-haalilla tiistaina kello 7 ip.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla keskiviikkoisin kello 7 ip. Tervetuloa mukaan laulamaan.

Wanupin Sointu-kuoron harjoitukset Wanupin haalilla torstaisin kello 7 illalla. Tervetuloa laulamaan.

Wanupin haalilla konsertti sunnuntaina, kesäk. 10 p. Ohjelma alkaa klo 2 ip.

Juhannustanssit ja kokko lauantaina, kesäkuun 23 p. Tanssitaan klo 9—1:een yöllä. Risto Hako-Ojan orkesteri soittaa. Kokko poltetaan pimeän tultua.

Sudburyn Seurakerhon rientoja — tiistaisin klo 11.30 ap. kansantanhuharjoitukset, kuntovoimisteluharjoitukset klo 12.30 ip., seura- ja ajanvietetuokio klo 1 ip. ja joukkolauluharjoitukset 3 ip.

Suurjuhlan kenttäravintolakomitean kokous Visan—Alertsin kentällä lauantaina, kesäk. 2 p. 10 ap.

Suurjuhlatoimikunnan kokous Visan—Alertsin kentällä lauantaina, kesäk. 2 p. klo 1 ip. Kaikki jäsenet mukaan!

Suurjuhlatoimikunta järjestää yleiset talkoot Visan ja Alertsin kentällä lauantaina, kesäk. 2 p., alkaen klo 9 aamulla. Toimikunta kutsuu sinne naisia ja miehiä osallistumaan runsaslukuisina. Ottakaa jonkinlainen työkalu — harava, vasara, lapio, kirves tai maaliharja. Talkooväelle järjestetään kahvitarjoilu.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

OSTAKAA
ALENNUSHINNOILLA
Chesterfield-kalustoja, makuuhuoneen kalustoja, patjoja, keittiön kalustoja, astiakaappeja, kirjoituspöytiä, nojatuoleja, jäädyttäjiä, jääkaappeja, helloja y.m. SÄÄSTÄKÄÄ $100 väritelevision ostossa. Poiketkaa tarkistamassa hintojamme ennen kotikalustojen ostoa.
DISCOUNT FURNITURE
45 Elm St. W. Rautatien vieressä

MYYTÄVÄNÄ
4 HUONEEN TALO, tontti tai 35 eekkeriä maata. Kauniilla paikalla lähellä järveä, hyvän tien varrella. Puhelin 694-4875.

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia — Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

Mike's Sunoco
1129 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

Putkitus-, lämmitys-, pelti ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7113
100 Mald Ave. Sudbury

Frank R. Block, R.O.
ja Roger Young
OPTOMETRISTIT
Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705
CITY CENTRE, HUONE 216
Toisessa kerroksessa
SUDBURY, ONTARIO
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. klo 11 ap. — 9 ip.
Puh. 869-2920

GUY'S PLACE
Supertest gasoliinia ja öljyä
Ruokatarpeita
Leinalan leipomotuotteita
Copper Cliff Meijerin tuotteita
Maitoa jukittain (Jug) 3 kv. 99c
Cecuttin leipää 4 — 99c
Auki 8 ap. — 10 ill.
Long Lake Rd. Ester Rd. kulmassa

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-
TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-
TARPEITA — MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE
LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Postiosoite: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

Sudburyn Seurakerho aloittaa kansantanhuharjoitukset

Sudburyn Seurakerhon toimesta aloitetaan kansantanhuharjoitukset tiistaina, toukok. 29 pnä, klo 11.30 ap. Kansantanhuja tulee ohjaamaan Helmi Lindroos, joka on meille kaikille jo hyvin tunnettu näyttelijänä ja runon lausujana. Seurakerhon toimesta toivotaan runsasta osanottoa tanhuharjoituksiin. Tämä on yksi toimintamuoto New Horizons Program of Finnish Culture-ohjelmasta.

KONSERTTIVIERAILULLE TORONTOON TK. 27 PNÄ

Sudburyn Seurakerho järjestää New Horizons Program of Finnish Culture-ohjelman merkeissä viihdekonsertin Don haalilla Torontossa sunnuntaina, toukok. 27 pnä, kello 2 ip. Kutsumme torontolaisia ja lähiympäristön suomalaisia saapumaan viihdekonserttiimme. Olette kaikki tervetulleita!

SUDBURYN SEURAKERHON VIERAILUMATKA NIAGARA FALLSILLE KESÄK. 14 PNÄ

Sudburyn Seurakerhon toimesta järjestetään vierailumatka Niagara Fallsille torstaina, kesäk. 14 pnä. Tätä matkaa varten on varattu kaksi linja-autoa. Edestakainen kyytimaksu kerhon jäseneltä on $5.00 ja kun perillä ollaan yötä, maksaa hotellimajoitus $7.00 henkilöä kohden. Vielä on paikkoja saatavana kerhon jäsenille.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjoituksista

Täkäläisten kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi on Martha Poutiainen, Sudburysta ja Olga Hymander, Torontosta molemmat lahjoittaneet $2.00. CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää parhaat kiitoksensa lahjoituksista.

Hautausmaa-kokous

Beaver Lake. — Ylimääräinen kokous on Clubilla kesäkuun 9 p. alkaen kello 1 ip. Kaikki hautausmaakomitean jäsenet ja muut paikalle. Kysymys on joko tai ei luovutetaan Beaver Laken hautausmaa Waldenin kunnalle. Poissa olevien on tyydyttävä kokouksessa tehtävään päätökseen.

LOUGHEED
HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
PUHELIN 673-9595
252 Regent St. S.
Hazel kadun kulm.
SUDBURY

KESTO-
KIHAROIDEN
KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
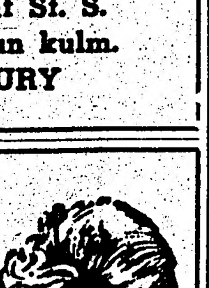
Balmoral
Kampaamo
SIGRID KEIOLA, omistaja
11 Cedar St. Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
164 Elgin St. S., Sudbury

5 miestä kuoli Sudburyn alueella tapaturmaisesti

Victorian päivän — pitkän viikonvaihteen — aikana Sudburyn alueella tapahtuneissa onnettomuuksissa kuoli tapaturmaisesti 5 miestä. Kolme heistä kuoli hukkumalla. Kaksi muuta kuoli maantieonnettomuuksissa.

Kolme Wikwemikongin miestä — 24-vuotias Herman Pitawanikwat, 23-vuotias Eugene Recollet ja 21-vuotias Maxie Assinewai, hukkui Rabbit Islandin rannikolla Manitoulin saarella tapahtuneen veneonnettomuuden johdosta. Neljäs nuorukainen pelastui uimalla.

Gerald Cloude Collin, 17-vuotias nuorukainen Cartierista, kuoli Sudbury General sairaalassa vammoihin, jotka hän sai kun hänen moottoripyöränsä iski parkkeerattuun autoon No. 144 maantiellä.

William Stewart, 70, R.R.1, Cocche Baysta, kuoli St Joseph sairaalassa vammojen johdosta jotka hän sai siitä kun hänen kuorma-autonsa syöksyi pois No 64 maantieltä.

Incon sintering laitoksen kaikki työläiset kuvataan

Ontarion maakuntahallituksen ympäristösuojeluosasto on esittänyt että vv. 1948—1962 Incon ns. "sintering" laitoksella toimineet kaikki työläiset on saatava röntkensäde-kuvaukseen (X-ray kuvaukseen). Mainitun laitoksen palveluksessa oli 14 vuoden aikana 500 työläistä.

Terästyöläisten union toimintaryhmän johtaja John Gagnon on sanonut, että ainakin 20 "sintering" laitoksella työskennelleistä miehistä on myöhemmin kuollut keuhkosyöpään. Tämän johdosta, hän on selittänyt, Ontarion työväen tapaturmalautakunta on suostunut maksamaan korvausta miehille jotka ovat olleet tässä laitoksessa työssä vuoden tai sitä kauemman, jos heillä on keuhkovikoja.

Mainitut röntgensädekuvat otetaan ensi viikolla.

Sudbury, Ont., Matteus-seurakunta

Haudattu: Anna Hill 89 v ja Anni Räisänen 40 v.

Vihitty: Darlene Järvi ja Robert Cook.

Kastettu: Brian Robert Chamberlain.

Su 27. 5 Suomenkielinen jumalanpalvelus klo 10, englanninkielinen klo 11.15. Wanupin kappelin päivällisct klo 12. Välittömästi päivällisten jälkeen hartaushetki.

Ti 29. 5 Varttuneiden nuorten kerho klo 7.

Ke 30. 5 Rippikoulunuorten kerho klo 6.

Su 3. 6 Jumalanpalvelukset kuten tavallista. Seurakunnan ylimääräinen kokous aborttikysymyksestä.

— MJS.

Pitkän viikonlopun tapaturmien kuolonuhreja 101

Victoria-päivän eli pitkän viikonlopun onnettomuudet aiheuttivat Canadassa 101 ihmishengen menetyksen. Yksi pahin onnettomuus oli New Waterfordissa, N.S. missä 5 lasta menehtyi rakennuksen yläkerran huoneessa maanantaiaamuisessa tulipalossa. Saman perheen kaksi muuta lasta pelastui kyyristyneenä keittiön pesualtaan alla olevaan kaappiin.

Maantietapaturmat veivät viikonvaihteen aikana 70 ihmishenkeä. Viime vuonna, jolloin Victoria-päivän viikonlopun tapaturmissa kuoli 119 canadalaista, maantieonnettomuuksissa kuoli 82.

Pitkän viikonvaihteen suurin tapaturmauhrien määrä oli Canada päivänä 1967 jolloin kuoli 147 henkeä, heistä 94 maantieonnettomuuksissa.

Tämän vuoden Victoria-päivän viikonvaihteen tapaturmauhrien määrästä kuoli hukkumalla 14, tulipalossa 9 ihmistä; 4 ihmistä kuoli hiilihappomyrkytykseen ja 1 ruokamyrkytykseen, yksi henkilö kuoli traktori-tapaturmassa ja yksi vahingonlaukauksen johdosta.

Quebecin tapaturmissa kuoli 26 ihmistä ja heistä 18 maantieonnettomuuksissa. Ontariossa kuoli 25 ihmistä ja heistä 16 maantietapaturmissa. British Columbiassa kuoli 19 ihmistä — kaikki maantietapaturmien uhrina.

Suomen-SEV:n sopimus on allekirjoitettu

Moskova. — Ensimmäisenä kapitalistisena maana allekirjoitti Suomi keskiviikkona Moskovassa yhteistyösopimuksen Sosialististen maiden keskinäisen taloudellisen avun neuvoston SEV:n kanssa.

Suomen puolelta tämän historiallisen sopimuksen allekirjoitti ulkomaankauppaministeri Jermu Laine ja SEV:n puolesta järjestön pääsihteeri Nikolai Faddejev.

Sopimuksen tarkoituksena on kehittää monenkeskistä taloudellista ja tieteellisteknistä yhteistyötä Suomen ja SEV:n varsinaisista elimistä irrallaan oleva yhteistyökomissio.

Sopimuspöytäkirja käsittää yhdeksän artiklaa. Sopimuksen liitteenä on yhteistyökomissionin ohjesääntö. Siinä määritellään tarkemmin komission tehtävät ja valtuudet sekä työjärjestys.

Sopimuksessa todetaan, että Suomi ja SEV:n jäsenmaat ovat valmiina kehittämään taloudellisia yhteyksiä muihin maihin tasavertaisuuden, molemminpuolisen hyödyn ja sisäisiin asioihin puuttumattomuuden pohjalla.

Osapuolet ilmoittavat olevansa vakuuttuneita siitä, että tämän yhteistyön kehittäminen kansainvälisen työnjaon pohjalla edesauttaa taloudellisen ja teknisen kehityksen nopeutumista Suomessa ja SEV:n jäsenmaissa.

Yhteistyötä tullaan suorittamaan osapuolia kiinnostavissa kysymyksissä talouselämän eri aloilla mukaanlukien teollisuus, tiede ja tekniikka.

Ulkomaankauppaministeri Jermu Laine kertoi, että Suomen hallitus tulee lähipäivinä ehdottamaan eduskunnalle sopimuksen ratifioimista. Asia on tarkoitus käsitellä loppuun vielä tämän kevään istuntokauden aikana. SEV puolestaan suorittaa vahvistamistoimet kesäkuun alkupuolella.

Sopimus tulee lopullisesti voimaan 30 päivän kuluttua sen vahvistamisasiakirjojen vaihtopäivästä lukien.

NL ja L-Saksa allekirjoittivat 10-vuotisen yhteistyösopimuksen

(Jatkoa sivulta 1)

ta on päättynyt. Neuvostoliiton ja Amerikan suhteet kehittyvät myönteisesti.

"Yleispiirtein puhuen voitanee sanoa, että meidän planeettamme on nyt lähempänä kuin koskaan ennen kestävää rauhaa. Ja Neuvostoliitto tekee kaiken voitavansa tämän myönteisen kehityssuunnan jatkamiseksi.

Mr Brezhnev ja mr Brandt lupasivat antaa tukensa Helsingissä istuvalle Euroopan turvakokoukselle jotta voidaan kehittää "kestävä perusta rauhalle, turvallisuudelle ja yhteistoiminnalle Euroopassa".

Israelimielisyys pahentaa USAn öljypulaa

Washington. — Senaatin ulkoasianvaliokunnan puheenjohtaja, senaattori J. William Fulbright sanoi maanantaina, että Yhdysvallat on loukannut lähi-idässä omaa asemaansa tekemällä tunteellisia sitoumuksia Israelin kanssa.

Hän sanoi, että USA:n öljykriisi pahenee siksi kun Washingtonilla ei ole asianmukaista ohjelmaa lähi-idässä.

Puhuen tunteellisista suhteista Israeliin senaattori Fulbright sanoi että "me olemme asiallisesti puhuen potkineet muita etujamme lähi-idässä, sisältyen siihen öljyedut ja strategiset rauhan edut."

Valmisteluja supistamisneuvotteluja varten:

JOUKKOJEN KESKITYSTÄ 28 VUOTTA KESKI-EUROOPASSA

Ensimmäistä kertaa 28 vuotta sitten päättyneen toisen maailmansodan jälkeen on Euroopassa ryhdytty tositoimin valmistelemaan kansainvälisiä neuvotteluja joiden päämääränä on Euroopan ja erityisesti Keski-Euroopan keskitettyjen sotavoimien supistaminen.

Kaikki osapuolet ovat sitä mieltä, että mahdollisesti syksyllä alkavat neuvottelut, joiden varsinainen valmisteluvaihe kolme kuukautta kestäneiden alkuvaikeuksien jälkeen on nyt käynnissä Wienissä, tulevat olemaan erittäin mutkikkaita, vaikeampia kuin Neuvostoliiton ja USA:n käymät strategisen aseistuksen rajoittamisneuvottelut eli Salt.

Kansainvälisen ilmapiirin lämpeneminen, Salt-neuvottelujen tähänastinen menestys, Euroopan turvallisuuskonferenssihankkeen edistyminen ja varustelun ja joukkojen ylläpidon aiheuttamat valtavat kustannukset ovat pakottaneet myös lännessä Naton piirissä myöntymään neuvotteluihin.

Kun toisen maailmansodan jälkeen alkoi kylmän sodan kausi ja perustettiin sosialistisia maita vastaan suunnattu Naton sotilasliitto, on Keski-Euroopassa vastakkain kahden järjestelmän rajalinjalla miljoonamäärin sotilaita. Pelkästään tällainen sotavoimien ja aseistuksen keskitys sinänsä sisältää vaaran selkkauksen syttymisestä ja sen leviämisestä maailmanlaajuiseksi. Selvää on lisäksi, että tällainen vastakkaisuus on haitaksi rauhanomaisen kanssakäymisen kehittymiselle.

Neuvostoliittolainen J. Tomilin toteaa joukkojen supistamisen ongelmaa käsittelevässä kirjoituksessaan Mezhdumarodnaja Zhisnlehdessä, että pelkästään Euroopan Nato-maiden sotavoimien vahvuus on lähes kolme miljoonaa miestä. Lisäksi tulevat USA:n Euroopassa olevat 300,000 miestä ja niiden hallussa olevat 79 sotilastukikohtaa sekä Yhdysvaltain valvonnassa Eurooppaan varastoidut 7,000 ydinkärkeä.

Lisäksi Yhdysvallat pitää yllä valtameren takana Eurooppaa varten huomattavia määriä joukkoja, jotka on tarkoitus ilmasillan avulla siirtää vanhalle mantereelle tarpeen tullen. Saksan Liittotasavalta on Euroopan Nato-maista sotilaallisesti vahvin. Bundeswehrin miesvahvuus on 466,000. Lisäksi Länsi-Saksan maaperällä — Euroopan sydämessä DDR:ää ja Tshekkoslovakiaa vastassa — on kolmannesmiljoona Nato-liittolaisten joukkoja, 200,000 niistä on edellä mainittuja amerikkalaissotilaita.

NL:n EHDOTUKSIA JO 40- JA 50-LUVULLA

Neuvostoliitto ehdotti jo 1946 YK:ssa toimia vieraiden joukkojen kotiuttamiseksi erityisesti Euroopassa. Tätä seurasivat sosialististen maiden 1948 ja NL:n 1952 tekemät samansuuntaiset esitykset. Berliinin ulkoministerikonferenssissa 1954 Neuvostoliitto esitti länsivalloille miehitysjoukkojen kotiuttamista DDR:n ja LänsiSaksan alueelta kuuden kuukauden kuluessa lukuun ottamatta rajoitettua osaa, joka olisi tarpeen turvallisuuden takaamiseksi. Länsi ei hyväksynyt näitä esityksiä eikä myöskään Geneven huippukokouksessa ja ulkoministerikokouksessa 1955 tehtyjä ehdotuksia joukkojen rajoittamisesta ja Euroopan kollektiivisesta turvallisuusjärjestelmästä.

NATON ASENTEESSA MUUTOKSIA 1968

Vasta vuodesta 1968 lähtien Nato-maiden kielteisessä asenteessa joukkojen supistamiseen on tapahtunut muutoksia. Joulukuussa Naton neuvosto sanoi Reykjavikissa, että olisi tarkoituksenmukaista tutkia kysymystä "vastavuoroisesta ja tasapainoisesta asevoimien supistamisesta Euroopassa".

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen 24. edustajakokouksen esitettyä keväällä 1971 joukkojen supistusta Keski-Euroopassa ja ja pääsihteeri Leonid Brezhnevin tarjottua myöhemmin toukokuussa tästä asiasta neuvotteluja, päästiin vihdoin konkreettisiin toimiin. Tammikuun 31. päivänä tänä vuonna kokoontuivat sitten 19 valtion edustajat Wienin alustaviin keskusteluihin. Näissä on nyt sovittava varsinaisten joukkojen supistamisneuvottelujen ajasta, paikasta ja asialistasta.

EI SOTILASLIITTOJEN ETUOIKEUS

Ennen kuin Wienissä päästiin neuvottelupöydän ääreen yritettiin lännen taholla kytkeä nämä Neuvottelut Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssiin Etykiin. Se käsityskanta kuitenkin voitti, ettei niin laajaa, itsenäistä ja mutkikasta kysymystä kuin joukkojen supistamista voida sisällyttää Etykin asialistaan. Neuvostoliiton ja Varsovan liiton taholta torjuttiin alun alkaen ajatus tehdä neuvotteluista vain sotilasliittojen välinen asia ja estää muiden ongelmasta kiinnostuneiden maiden osanotto niihin.

Kitkaa alustavissa tunnusteluissa aiheutti myös Naton käyttämä nimitys "tasapainotettu" joukkojen supistus. Länsi pyrki antamaan sanalle "tasapainotettu" sellaisen sisällön, että se olisi merkinnyt sille yksipuolista sotilaallista etua. Tässä keskustelussa oli esillä myös länsivaltojen heittämä idea "epäsymmetrisestä" joukkojen supistamisesta. Sen mukaan Varsovan liiton maiden olisi supistettava joukkoja huomattavasti enemmän kuin Nato-maiden. Tätä yritettiin perustella mm. "maantieteellisellä tekijällä" eli sillä, että Naton päävoima USA on Keski-Euroopasta kauempana kuin Neuvostoliitto.

USA:n HALLITUSTA PAINOSTETAAN

Yhdysvalloissa on ns. sotilaallisteollinen kompleksi eli varusteluteollisuus ja sotilaspiirit varoitellut ja vastustanut joukkojen supistamista. Länsi-Euroopassa vastustetaan neuovtteluja myös erityisesti varusteluteollisuuden piirissä vedoten mm. siihen, että USA joutuisi omien vaikeuksiensa vuoksi joka tapauksessa vetämään Euroopasta joukkojaan, jolloin Länsi-Euroopan pitäisi olla omasta takaa entistä vahvempi.

Nixonin hallitusta on todella painostettu kovasti kongressin taholta tähän suuntaan, koska USAn kustannukset Euroopan "puolustamisesta" nousevat amerikkalaisarvion mukaan jopa 25 miljardiin dollariin vuosittain, ja rasittavat ylettömästi maksutasetta ja ovat yksi syy dollarin sairauteen.

Eurooppalaisten Nato-maiden sotilasmenot ovat samoin noin 25 miljardia dollaria vuodessa ja aiheuttavat kasvavia vaikeuksia niiden taloudelle.

VALUUTTARINTAMA JÄRKKYY TAAS KAPITALISTISESSA MAAILMASSA

Lontoo. — Keinottelu Yhdysvaltain dollaria vastaan jatkui viikko sitten tiistaina Euroopan valuuttamarkkinoilla, ja kullan hinta nousi viisi dollaria unssilta. Uusi "kultakuume" on alkanut.

Tilanne kapitalististen maiden valuuttamarkkinoilla paheni viime viikolla, kun kullan kysyntä alkoi äkkiä kasvaa. Tarkkailijat pitävät syynä Watergate-skandaalia, Libanonin levottumuuksia sekä huhuja Länsi-Saksan markan revalvoimisesta 5 prosentilla. Kaikki tämä sai keinottelijat liikkeelle siinä uskossa, että kullan hinta on nousemassa.

Edellisenä maanantaina kullan hinta nousi ensimmäisen kerran 100 dollaria unssilta, mikä merkitsee melkein 2,5-kertaista virallisen kurssin ylitystä. Lontoolaiset tarkkailijat toteavat ,että tämä on jo kolmas kapitalistisen maailman valuuttajärjestelmää koettelva kriisipurkaus vuoden alusta lähtien.

Yhdysvaltain apulaisvaltiovarainministeri Paul Volcker yritti vakuutella, ettei kullan hinnan nousun tulisi aiheuttaa huolta. Hän uskoi hinnan heilahtelevan vielä jyrkästi ja sanoi sen tukevan USA:n käsitystä, ettei rahajärjestelmää voida perustaa kultaan. Dollarin arvo laski tiistaina paitsi Lontoossa myös Zürichissä, Frankfurtissa ja Tokiossa.

Italian ulkomaankauppaministeriö ilmoitti edellisenä maanantailtana ryhtyneensä toimiin tiukentaakseen maahan tuotavan kullan valvontaa. Ainoastaan Italian keskus pankilla ja sen jäsenpankeilla on oikeus kullanostoon.

Italian keskuspankki mainitsi julkaisemassaan kiertokirjeessä, että maahan tuotavaa kultaa voidaan käyttää ainoastaan teollisuuden raaka-aineena ,ei keinotteluvälineenä.

Kullantuonnin rajoittamiseen ryhdyttiin sen jälkeen kun kullan hinta oli jyrkästi noussut Länsi-Euroopan markkinoilla.

Jyränki, Lindholm oikeuteen 18 päivänä

Helsinki — Ns. Zavidovon vuotojutun käsittely alkoi Helsingin raastuvanoikeudessa 18 pnä klo 10. Kansliapäällikkö Antero Jyränki on määrätty olemaan paikalla henkilökohtaisesti. Ylijohtaja Seppo Lindblomia saa edustaa asiamies.

Kumpikin juttu käsitellään erikseen Listalla on ensin Jyrängin ja sitten Lindblomin juttu. Ne on arvottu käsiteltäviksi raastuvanoikeuden yhdeksännellä osastolla.

Oikeuden puheenjohtajana on vanhempi oikeusneuvos Osmo Hiltunen ja oikeuden muina jäseninä nuorempi oikeusneuvos Tatu Tuulenheimo ja varatuomari Matti Kalske. Jutun syyttäjänä on määrätty toimimaan kaupunginviskaali Jukka Järvinen.

Lindblomin asianajaja on Erkki Juhani Taipale. Jyrängin avustajana toimii asianajaja T. Obstbaum.

Koska Helsingin raastuvanoikeuden yhdeksännen osaston istuntohuone on varsin pieni, jutut käsitellään suurimmassa eli kolmannen osaston istuntohuoneessa.

HAIPHONGIN SATAMAAN NOSTUREITA SUOMESTA

Helsinki — Suomen virkamiesvaltuuskunta palasi toukokuun 7 pnä. Hanoista, missä käytiin keskustteluja Suomen ja Vietnamin demokraattisen tasavallan välisestä kehitysyhteistyöstä. Suomen valtuuskuntaa johti osastopäällikkö Åke Wihtol ja Vietnamin demokraattisen tasavallan valtuuskuntaa suunnittelukomission päällikkö Nguyen Van Kha. Vietnamin demokraattisen tasavallan pääministeri Nham Van Dong otti vastaan valtuuskunnan toukokuun 4. päivänä.

Vietnamin demokraattisen tasavallan taholta toivottiin yhteistyötä etenkin merikuljetuksen ja satamassa tapahtuvan lastaus- sekä purkaustoiminnan alalla. Kymmenen miljoonan markan kehitysluoton puitteissa keskusteltiin mahdollisuuksista toimittaa Suomesta rahtialus sekä lastaus- ja purkauskalustoa, lähinnä nostokurkia, Haiphongin suunnitteilla olevaan uuteen satamaan, johon valtuuskunta myös tutustui.

Seuraava vaihe yhteistyösuunnittelussa on suomalaisten satamasuunnittelun asiantuntijoiden käynti Vietnamin demokraattisessa tasavallassa ja sen jälkeen vietnamilaisen teknisen asiantuntijavaltuuskunnan käynti Suomessa. Pyrkimyksenä on allekirjoittaa Suomen ja VDT:n välinen kymmenen miljoonan markan kehitysluottosopimus kuluvan vuoden syyskuussa.